૫૫૨૯૭

'બ અવને તઆલા'

હદીયતુલ મુસ્લેમીન;

યાને

ઝુરૂરીયાતે દીન.

કર્તા, મીર સૈયદ અલી

છપાવી પ્રગટ કરનાર
સૈયદઅબનુ બીન સૈયદ અમીર કાદ્રી
'બીલીમોરીઆ'

સુરત.
"ધી રાઇઝીંગ સ્ટાર" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
ગંગારામ આત્મારામ પંડીતે છાપી.

૧૦૦૦ નકલ

સને ૧૩૧૧ હીજરી સને ૧૮૯૪.

કીંમત રૂા. ૦-૭-૦ સાત આના

દીબાચો

હાલના જમાનામાં મુસલમાન ભાઈઓ દીનની કેળવણીમાં વહન પછાત પડેલાછે. અને દીની કીતાબો અરબી ભાષામાં છે. અને જો કે તેના તરજુમો ઉરદુ, ફારસી ભાષાઓમાં છપલા છે, તોપણ કેટલાક ઉરદુ, ફારસી, પણ શીખેલા નહીં હોવાથી, પોતાના મજહબથી બિલકુલ નાવાકેફ છે, એ ઘણી દીલગીરીની વાત છે.

આ તરફના કેટલાક મુસલમાન ભાઈઓ પોતાને મજહબી ઈલ્મ નહીં શીખતાં, ઘણા જણા ગુજરાતી ભાષા શીખેલા છે, અને શીખેછે. તેથી જો મજહબી કીતાબોં ગુજરાતીમાં તરજુમો થઈ છપાયલી હોય, તો તે વાંચી પોતાના પેદા કરનારને ઓળખી જહાલતના અંધારામાંથી બહાર આવી શકે; એમ ધારી તથા કેટલાક ભાઈઓની માંગણી ઉપરથી, હાલમાં મેં આ રીસાલો ઉરદુ જબાન અને ગુજરાતી હરફોમાં લખ્યોછે.

આ રીસાલામાં જબાને ઉરદુ એટલાજ માટે રાખીછે કે ઘણાખરા ઉરદુ જબાન બોલી જાણેછે; અને એ જબાન બોલવાનો જેને મહાવરો નથી, તેઓ પણ સારીપેઠે

સમજી શકેછે. એમાં અરબી આયતો દાખલ કરીછે, અને તે ગુજરાતી હરફોમાં લખાછે; પરંતુ અરબી અક્ષરો અને ગુજરાતીના કેટલાક અક્ષરોના ઉચ્ચારમાં ઘણો ફેર છે. તેથી ગુજરાતીમાં બરાબર લખી ઉચ્ચાર કરવો એ મુશ્કેલ છે તો પણ ઘણાક 'કલામે શરીફ' પઢી જાણેછે. તેઓ સારી રીતે ઉચ્ચાર કરી શકશે, એમ આશા છે. એમા સારી રીતે સમજ પડે એ પ્રમાણે બયાન ... નો કાળજી રાખીછે. તો પણ જે તદનજ નાવાકેફ હોય ... જેને સમજ નજ પડી શકતી હોય, તેણે કોઇ જા... પાસે સમજ લેવી, એટલે મતલબ હાંસલ થશે.

મજકુર રીસાલામાં કેટલીક કીતાબોની મેં મદદ લીધી છે, તેથી તેના બનાવનારનો ઉપકાર માનુંછું; અને બીજી ઘણીએક સુચના મારા...... તરફથી કરવામાં આવીછે, તેથી તેમનો ઘણો આભારી થાઉંછું

અગર કોઇ સાહેબને એમાં કોઈજગાએ ભુલ માલમ પડે, તો દુરસ્ત કરી પઢી લેશો. અને સેવકને દર ગુજર કરશો એવી મારી વિનંતી છે. કેમકે માણસ માત્ર ભુલથી ભરેલું છે. અને કોઇથી ભુલ નજ થાય, એમતો બનવું મુશ્કેલ છે.

લા૦ મીર સૈયદઅલી

આ રીસાલામા અરબી આયતો વીગેરે દાખલ કરેલું

છે માટે બીજી કીતાબોનાં પેઠે એની તાઝીમ કરવી; અને જે કોઇ એની બેઅદબો કરશે, તે ગુનાહગાર થશે.

તા० ૬० છેવટ ગ્રાહક વર્ગને વીનંતી કરવાની કે આ કિતાબ લખી છપાવવા અગાઉ એની કીમત માત્ર રૂા. ०—૫—० રાખેલી પરંતુ લખવા માંડયા પછી કેટલીક મહત્વની બાબતો દાખલ કરવા જેવી જડી આવવાથી તે દાખલ કરવા વીચાર થયો. તેમ કરતાં આનું કદ વધી જવાથી છપામણી વીગેરે ખર્ચ વધી પડવાથી એ કિતાબ હવે પછી થનાર ગ્રાહકોને કબુલ કરેલી કિંમતમાં આપવાને બની શકતું નથી તેથી દીલગીર છીએ. હાલ એનું કદ વધી જવાથી એની કિમત રૂા. ०—૭—० (સાત આના) લેવા ઠરાવ્યું છે. વેલ્યુ પેએબલથી મંગાવનારે મનીઓર્ડરનો ખર્ચ પોતાને શીર સમજવો.

કર્તા

ફેહરીસ્તે કીતાબે હાજા 'હદીયતુલ મુસ્લેમીન'

સહીહ નામા

ગલત	સહીહ	સફા	સતર
ચહારમ	ચહારૂમ	૨	૧૫
પંજમ	પંજુમ	,,	૧૯
મુફ્રસલ	મુફ્રસીલ	૩	૭
અત	અન	,,	૧૩
શશમ	શશુમ	,,	૧૫
ફતમ	હફતુમ	,,	૧૯
મોહંમદ	મોહંમદ	૬	૨૦
મુતલ્લબ	મુન તલીપ	૭	૧
આમ.લકે	આમાલકે	,,	૧૮
ફજ ફી	ફજરફી	૧૦	૧૦
તખાલા	તઆલા	૧૨	૧૭
કનુત	કુનુત	૧૫	૯
દાને.	દાનોં	૧૭	૧૨
ચીજમીં	ચીજોરો	,,	૧૪
પાના	પાની	૨૦	૨
સ ાબ	સવાબ	૩૨	૨
આમાન	આમીન	૩૬	૧૦
અલ્લ	અલ્લા	,,	૨૦
ન લાહા	નલ્લાહા	૬૦	૧૩

ગલત	સહીહ	સફા	સતર
મહાનેકા	મહીનેકી	૭૦	૧૬
એકા	એક	૭૧	૧૪
બરી	બરા	,,	૧૬
રોજેક	રોજેકી	,,	૧૭
દાન	દીન	૭૨	૨
દાઇકે	દાઇકો	૭૪	૬
મુરદેકા	મુરદેકી	૭૫	૧૫
કરનેકા	કરનેકી	૭૬	૮
દાના	દીના	૭૭	૧૨

હદીયતુલ મુસ્લેમીન, યાને ઝરૂરીયાતે દીન.

બીસમીલ્લા હીર રહમા નીર રહીમ.

"અલહમ્દો લીલ્લાહે અલા નવાલેહી વસ્સલાતો વસ્સલામો અલા રસુલીહી મોહમ્મદીન વઆલીહી વ અસહાબીહી અજમઈન"

અય અઝીઝો જો સમઝો તુમ ઈસ બાતકો કે મુસલમાન હોના બડી નેઅમત હૈ, જો કોઈ મુસલમાન હુવા, દુનયામેંભી ઉસપર રહમત હો. ઓર આકેબતમેં બડે બડે દરજે બેહસ્તમેં પાવે, ઓર બગૈર મુસલમાન હુએ કોઈ ઈબાદત કુબુલ નહીં હોતી, ઈસો વાસ્તે હર ઈનસાન પર લાઝીમ હુએ, કે પહલે ઈમાન ઓર ઈસલામકે મસાઈલ સીખે. ઓર અપની અવલાદ ઓર સબ ઘરકે આદમીઓંકુ સીખાવે. તો મરનેકે બાદ નજાત અજાબસે પાવે. ઓર નહીંતો બહોત અઝાબ દેખેગા, વહભી ઓર ઉસકે ઘરવાલે ભી.

અબ તુમ મસાઇલ દીનકે દીલસે સુનો. પક્કી પક્કી કીતાબોં મોતેબર સે નીકાલ કર બ્યાન કરતાહું.—ફરમાયા "**રસુલે ખુદા સલ અલ્લા હો અલેહે વઆલહી હી વસલ્લમ**"ને, કે બુનયાદ ઇસલામકી પાંચ ચીઝેં હેં. અવ્વલ '**કલમા શહાદતકા**', દુસરે '**નમાઝ**', તીસરે '**જકાત**', ચવથે '**હજ**', પાચવીં '**રોજે રમજાનકે**'.

ઇસલામકા પેહલા રૂકુન—કલમે શહાદત.

'અવ્વલ કલમે તૈયબ, લાઈ લાહા ઇલ લલ્લાહો મોહંમદર રસુ લુલ્લાહ"- દોયમ કલમે શહાદત. અશહદો અન લાઈલાહા ઇલ લલ્લાહો વાહદહુ લાશરીક લહુ વઅશ હદો અન ના મોહમ મદન અબ્દોહુ વ રસુલો. સેયુમ કલમે તમજીદ, સુબહા નલ્લાહે વલ હમદો લીલ્લાહે વલા ઈ લાહા ઇલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર વલા હવલા વલા કુવ્વતા ઇલ્લા બીલ્લા હીલ અલી ઇલ અઝીમ-ચહારમ કલમે તવહીદ, લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહો વાહદહુ લાશરીકલહુ લહુલ મુલકો વલ હુલ હમદો યોહયી વ યોમીતો વહોવા હૈયુન લા યમુતો વલા યનામો વલા યફુતો અબદન બે યદે હીલ ખેર વહોવા અલા કુલ્લે શેઇન કદીર-પંજમ કલમે

૨૬ ફુફેર, અલ્લા હુમ્મા ઇનની આઉઝો બેકા મીન અન ઉશરેકા બેકા શેઅન વ અના આલમો બીહી અસતગ ફેરોકા લે માલા આ લમો બીહી તુબતો વરજાતો અ નહો વ અસલમતો વા કુલો ઇનની અશાહુદો અન લાઇ લાહા ઇલ લલ્લાહો વાહુદહુ લાશરીક લહુ વાઅશ હુદો અન ના મોહમ મદન અબ દોહુ વ રસુલો (ઇમાને મુફસ્સલ.) આમનતો બીલ્લાહે વ મલા એક તીહી વ કોતો બીહી વ રો સો લીહી વલ યોમીલ આખેરે વલ કદરે ખય રીહી વ શાર રીહી મીન લ્લાહે તઆલા વલ બાસે બા દલ મોતે હક (ઇમાને મુજમ્મીલ) આમનતો બીલ્લાહે કમા હોવા બે અસમા ઈહી વ સીફાતેહી વ કબીલતો જ મીઆ અહકામીહા અશ હુદો અન લાઇ લાહા ઇલ લલ્લાહો વાહુદહુ લાશરીકલહુ વાઅશ હુદો અનના મોહમ મદન અબદોહુ વ રસુલો –શશમ કલમે અસતગફાર, અસતગ ફીરૂલ્લા હીલ અઝી મીલ લઝી લા ઈલાહા ઈલ્લાહુ અલ હૈયુલ કૈયુમ વઆ તુબો ઇલેકા મીનજ જન બીલ લઝી લા આલમો ઇન નકા અનતા અલ્લામુલ ગુયુબ યા ગફફા રજ ઝુનુબે બે રહ- મતેકા યા અર હમર રાહેમીન–હફતમ કલમે સૈયદુલ અસતગફાર, અલ્લા હુમ્મા અનતા રબ્બી લા ઈલાહા ઈલ્લા અનતા ખલક તની વ અના અબ દોકા વ અના અલા અહદેકા વ વાઅ દેકી મસ તતા તો આઉ ઝો

બેકા મીન શર્રે મા સનાતો અબુ ઓ લકા બે નેઅ મતેકા અલઈ યા વ અબુઓ બે જનબી ફગ ફેરલી ફ ઇન નહુ લા યગ ફે રૂજ જીનુબ્બા ઇહ્ના અનતા બે રહ મતેકા યા અર હુમર રાહેમીન'.

અબ સુનો તુમ પેહલે કલમેકે માએને ફર્જ યેહી હે મુસલમાન પર હેકે જબાનસે ઇકરાર કરે, ઓર દીલસે સચ જાને, કે પયદા કરને વાલા સારી જહાનકા એકહે, અલ્લાહ ઉસકા નામ પાક હે, કોઇ ઉસકા શરીક નહીં, સબ બડાઇયાં ઓર કમાલ ઉસીકો હે, ઓર વોહ સબ એબોંસે પાકહે કીસી કામમેં કાસીકા મોહતાજ નહી. ઓર સબ ઉસકે મોહતાજ હેં સબ ચીજોંકી ઉસે ખબરહે. એક જરરાભ ઉસસે છુપા નહીં, ઉસે સબ ચીજોંકી કુદરત હે, જો ચાહે સો કરે. કોઇ ઉસકે હુકમકો ફેર નહી સકતા. ઓર જોકુછ બંદે કામ કરતે હેં, ભલા યા બુરા બલકે જો દુનીયામેં હોતાહે સબ ખુદાકી તકદીરસે હોતાહે. ખુદાને પેહલેહી મુકરર કર રખ્ખાથા, કે ફલાનેસે ફલાને વકત અયસા અયસા હોગા ઓર ઇમાન લાવેકે ફીરસ્તે બંદે ખુદાકે હેં પયદા હુએ નુરસે પાક હેં ગુનાહ નહીં કરતે. જીસ જીસ કામપર ખુદા ને મુકરર કર દીયાહે ઉસપર કાયમ હેં. ન મરદ હેં ન અવરત ખાતે પીતે નહીં, ખુદાકા જીક ઉનકી જીંદગીહે

ગીનતી ઉનકી ખુદાકે સીવા કોઇ નહીં જાનતા. ઉનમે ચાર ફીરસ્તે બહોત નામવર હેં. '**જીબ્રઇલ**' કે કીતાબે ખુદાકી ઓર હુકમ ખુદાકે, પેગંબરોંકે પાસ લાયા કરતેથે '**માકાઇલ**' કે રોજી ખુદાકે હુકમસે બંદોંકુ પોંહચાતેહે ઓર મેંહકી તૈયારી ભી કરતેહે. '**ઇસરાફીલ.**' કે સુર મોંહમેં લીયે ખડે કયામતકે દીન ફુકેંગે. '**ઈઝરાઇલ.**' કે મરતે વકત જાન નીકાલતેહે. ઓર ઇમાન લાવે, કે ખુંદાને કીતાબેં પેગંબરોંકુ ભેજીહેં, '**તવરેત**' હજરત **મુસા** પર **ઈનજીલ**, હજરત **ઈસા** પર **ઝબુર** હજરત **દાઉદ** પર, **કુરાન** હજરત **મોહંમદ મુસતફા** પર, અલેહી સ્સ લાતો વ સ્સલામ, ઓર બાજી કીતાબેં, ઓર પેગબરોં પર, જોકુછ, ખુદાકી કીતાબોં મેં લીખા હે, સબ હકહે. ઉસ પર ઇમાન લાવે. ઓર. ઈમાન લાવે, કે ખુદાને બંદોકી હીદાયત કે વાસ્તે દુનેયામેં પેગંબરોંકુ ભેજા, ઓર હુકમ કીયા કે જીસ રાહ પર પેગંબર ચલેં ઉસી રાહપર ચલો; તો દીન દુનયા તુમ્હારા દુરસ્ત રહે. જો કોઇ દુસરી રાહ ચલેગા, દોજખી હોગા. સબ પેગંબર બરહક હેં, ઓર ગુનાહોંસે પાક. ઓર સારી ખુદાઇસે અફજલ હેં. ઉનકે દરજેકો કોઇ નહીં પોંહોંચતાહે. અવ્વલ પેગંબર હજરત '**આદમ**' હેં બાપ સબ આદમીઓંકે, ઉનકે પીછે અવલાદ

સે ઉનકી ઓર બહોતસે પેગંબર હુએ. ગીનતી ઉનકી ખુદાકુ માલુમ હૈ. આખેર સબસે પીછે દુનયામેં હજરત **'મોહંમદ મુસતફા'** સ... લલ્લાહો અલેહે વ આલીહી વ સલમ આયેહેં ઓર પેગંબરી હજરત પર ખતમ હુઇ પર નુર હજરતકા સબસે પેહલે પયદા હુવાથા. ઇસી વાસ્તે હજરત સબ પેગંબરોંકે સરદાર હેં, પયદા હુએ મકકે શરીફ મેં, જબ ચાલીસ બર્સકે હુએ, તબ ખુદાકી તરફસે પેગંબરી મીલી. ઓર કુરાને શરીફ ઉતરના શુરૂ હુવા, ફીર તેરાં બરસ મકકે શરીફમેં ઓર રહે, વહાં મેરાજ હુઇ. હજરત **'જીબ્રઇલ'** બુરરાક લેકર આયે. હજરતકો સવાર કરકે મસજીદે અકસામેં લે ગયે. ઓર વહાંસે સાતવેં આસમાન પર હજરત તશરીફ લે ગએ. અર્શ ઓર કુરસી સબ કુછ દેખા. ઓર બેહસ્ત ઓર દોજખકી ભી સેર કી ઓર ઉસ રાતમેં બડી બડી નેઅમતેં ખુદાકી તરફસે પાઇ ઓર પાંચોં નમાજ ભી વહાં ફર્જ હુઇ. ફીર જબ હજરત તીરપન બરસકે હુએ, ખુદાકે હુકમસે મકકે શરીફસે મદીને પાકમેં આયે. દસ બરસ વહાં રહે, જબ તીરસઠ બરસકે હુએ વફાત પાઇ. ચુનાચે મજારે શરીફ હજરતકા વહાં બના.

'આર કુરસી હજરતકી યેહે'.

'મોહંમદ', બીન **'અબદુલ્લા'**, બીન **'અબદુલ**

મુતહૃઝાબ',બીન '**હારામ**', બીન'**અબ્દ મુનાફ**'.

ઓર ઇમાન લાવે, કે મરનેકે પીછે આદમી કે પાસ દો ફીરસ્તે 'મુનકર', 'નકીર,' આકર સવાલ કરતે હુએ રબ તેરા કોનહે! મુરદા અગર બાઇમાનહેં, જવાબ ઉનકો દેતાહે. રબ મેરા અલ્લાહ દીન મેરા ઇસલામ. ઓર એ શખ્સ રસુલ ખુદાકેહેં. હમારે વાસ્તે ખુદાકે હુકમ લેકર આયેથે. ફીર ઉસ મુરદેપર ખુદાકી રહુમત હોતીહે. બેહુસ્તકી તરફ દરવાજા ઉસંકે વાસ્તે ખોલ દેતે હેં, ઓર જો યેહ મુરદા બેઇમાન થા, મુનકર નકીરકા જવાબ ઉસે નહીં આતા. હરબાર કેહતા હે, મેં નહીં જાનતા. ફીર ઉસપર અજાબ સખ્ત કરતેહે ઓર દરવાજો દોજખકી તરફ ખોલ દેતેહેં ઓર ઈમાન લાવે, કે કયામત આની બર હકહે. ઉસદીન હજરત ઇસરાફીલ સુર ફુકેંગે, આસમાન ફટ જાવેંગે, તારે ટુટ જાવેગે, ઓર ટુટ કર ગીર પડેંગે ઓર પહાંડ ઉડતે ફીરેંગે, જેસે રૂઇકે ગાલે. ફીર આસમાન ઓર સારા જહાન ફના હોગા. જબ દુસરી બાર સુર ફુકેંગે, ફીર કુછ મોજુદ હોજાએગા, મુરદે ગોરોંસે નીકલેંગે, ઓર તરાજુ અમલકી ખડી હોગી ઓર નામે આમ.લકે ઉનકે હાથોંમેં દેંગે, ઓર હિસાબ કરેંગે, હાથ પાઉં ઉસકે ગવાહી દેંગે, કે ભલે કામ કીયેથે યા બુરે. ઓર દોજખકી પીઠ પેર પુલ સરાત ખડા હોગા.

બાલસે બારીક ઓર તલવારસે તેજ ઉસપર સબકુ ચલનેકા હુકમ હોગા. નેક અયસે ચલે જાઇ ગે, કે જયસે બીજલી, યા જયસે બાવ યા જયસે ઘોડા તેજ. ઓર બાઝે પ્યાદોંકી તરેહ ઓર બહોતસે દોજખમેં કટ કર ગીરેંગે. ઓર ઇમાન લાવે કે, હક તઆલાને હજરત પેગંબરકો હોજે કવસર દીયાહે, પાની ઉસકા શેહદસે મીઠાહે, ઓર દુધસે ઝીયાદા સુફેદ હે, કુઝે ઉસકે બહોતહેં, જયસે આસમાનકે તારે. હજરત **'રસુલે ખુદા સલ લલ્લા હો આલેહે વસલ્લમ'** ઉસપર બેઠકે, કયામતકે દીન અપની ઉમ્મતકો પાની પીલાવેંગે. જો કોઇ પીએગા ફીર પ્યાસા નહોગા. ઓર ઇમાન લાવેકે, હજરત **'રસુલે ખુદા'** ઓર સારે પેગંબર ઓર અવલીઆ ઓર નેક આદમી શફાઅત ગુનાહગારોંકી કયામતકે દીન કરેંગે ઓર ઇમાન લાવે,કે મુસલમાનોકુ બડી બડી નેમતેં બેહસ્તમેં મીલેંગી, ખાનેકો મેવે, ઓર પીનેકો શરબત, ખીદમતકો હુરેં ઓર ગીલમાન, રેહનેકો મકાન અચ્છે અચ્છે સબસે બડી નેઅમત બેહસ્તમેં દીદાર ખુદાકા હે. કે અપને ફજલો કરમસે મુસલમાનોંકો નસીબ કરેગા. ઓર કાફરોંકો દોજખમેં બડે બડે અજાબ હોંગે. આગ, સાંપ બીચ્છુ, ગરમ પાની, તઓકો જંજીર, કાંટે, બદબુકે મકાન ઓર બહોતસે અજાબ હેં.

—હકતઆલા દુન્યાસે સાથ ઇમાનકે ઉઠાવે, ઔર સબ મુસલમાનોંકો અજાબસે બચાવે. ઔર ઇમાન લાવે, કે, જોકુછ કુરાન ઔર હદીસમેં બેહેસ્ત, દોજખકા અહવાલ ઔર અગલી પીછલી બાતેં લીખ્ખીહેં સબ હકહેં, ઔર જો બાત મવાફીક શરેકે હૈ હક હે. ઔર જો બાત ખીલાફ કુરઆન ઔર હદીસકે હે, સબ બાતેલ હૈ, ઔર બુરીહે. ઔર હર મુસલમાનપર લાજીમ હૈ, કે હજરત 'રસુલે ખુદા' કી ખુશીકે વાસતે હજરતકી અહલે બેત ઔર અજવાજે મુતહહરાતસે ઔર હજરતકે યારોં સે મોહબ્બત ઔર અેતકાદ રખ્ખે. ઔર તમામ ઉમ્મતમેં ઉનકો અફજલ ઔર બેહતર સમઝે, ઔર ઉન સબકી તાજીમ કરે, જબ કીસીકા નામ ઉનમેંસે સુને. "રદી અલ્લાહો અનહો" કહે. કુરઆનમેં ઉનકી બડી તારીફ હૈ. ઉન સબમે હજરત 'અબુબકર' હજરત 'ઉમર', હજરત 'ઉસમાન', ઔર હજરત 'અલી', ઇન સબકી તાઝીમ કરે. કયુંકે હજરતને ઉનકી બહોતસી ખુબીઆં બયાન કીહેં. દોસ્તદાર ઉનકા બેહસ્તી ઔર દુશમન ઉનકા દોજખી હે. 'રદી અલ્લાહો અનહુમ અજમઇન' ઇન સબ બાતોં પર અેતેકાદ કરકે, હક જાનકે પક્કા મુસલમાન હોકે, મસલે વજુ ઔર નમાજકે સીખે. ઔર નમાજકુ સારી ઇબાદતોંમેં અફઝલ બેહતર ફર્ઝ ખુદાકા સમઝકે,

પાંચો વક્ત નમાજકુ જમાઅતસે અદા કરે. ઓર સુન્નતીસે કભી તર્ક ન કરે. ફરમાયા 'રસુલે ખુદા' સલ લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમને જો કોઇ મહાફેજત ન કરે, નમાજ પર ન ઉસે નુર હો ન હુજ્જત, ન નજાત. ઓર હો વોહ શખ્સ દીન ક્યામત કે સાથ કારૂન, ઓર ફીરઉન, ઓર હામાન, ઓર અબી બીન ખલફકે. ઓર ફરમાયા હજરતને કહો તુમ અપની અવલાદ કુ નમાજ કરે, જબ સાત બરસકે હોં, ઓર જબ દસ બરસકે હોં, મારકે નમાજ પરહાવ.

દુસરા રૂકુન ઇસ્લામકા નમાજ.

નમાજ ફજરકી ૪ રકાત (૨ દો સુન્નત, ૨ ફરજ) ૨ દો રકાત સુન્નતકી નેયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકા તયને સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા સુન્નતલ ફજરે મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨ દો રકાત ફરજકી નેયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકા તયને સલા તલ ફજરે ફરદુલ્લાહે તઆલા ફર્દ હાજલ વકતે "*ઇક તદેતો બે હાજલ ઇમામ"* મુ તં વજ જેહન ઇલા જેહતીલ

કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

નમાજ ઝોહરકી ૧૨ રકાત (૪ રકાત સુન્નત, ૪ ફરજ, ૨ સુન્નત, ૨ નફીલ)

૪ રકાત સુન્નતકી નેયત

"નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકાતીન સલ્લા તઝ ઝોહરે સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લા હો અકબર"

૪ રકાત ફરજકી નેયત.

"નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકાતીન સલ્લા તઝ ઝોહરે ફરદુલ્લાહે તઆલા ફરદ હાજર વકતે.*"ઇકિ ત દેતો બે હાજલ ઇમામ" મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર."

---

* એ નિશાનીકે અંદર લીખા હુવાહે, વોહ આગે ઇમામ ફરજ નમાજમે હો તબી પરહે, ઓર અગર એકલા નમાજ પરહતાહો તો ઇતના છોડકે નેયત પરહે. ઇસી તરેહ તમામ ફરજોંકી નઇયતોંમેં અમલ કરે. ઓર એહ ફકત ફરજ નમાજકે વાસ્તેહી હે. અગર ફરજમેં આપ ઇમામ હોવેતો "ઇકિત દે તો બે હાજલ ઇમામ" લીખાહે, વહાં "અના ઇમામુન લેમન હદરા" પરહે.

૨ રકાત સુન્નતકી નેયત.

"નવેતો અન ઓસલીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકાતયને સલા તઝ ઓલદરે સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુતવજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતોશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર."

૨ રકાત નફ્લીલકી નેયત.

"નવેતો અન ઓસલીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકાતયને સલાતા નફ્ લીઝ ઓલદરે મુતવજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર"

નમાજ અસરકી ૮ રકાત. (૪ રકાત સુન્નત, ૪ ફરજ)

૪ રકાત સુન્નતકી નેયત.

નવેતો અન ઓસલીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકાતીન, સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા સલાતલ અસરે મુતવજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતોશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર

૪ રકાત ફરજકી નેયત.

"નવેતો અન ઓસલીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકાતીન સલાતલ અસરે ફરદુલ્લાહે તઆલા ફરદ હાજલ વક્તે "વક્ત દેતા એ હાજર ઇમામ" મુતવજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર."

નમાજ મગરેબકી ૭ રકાત. (૩ રકાત ફરજ, ૨ સુન્નત, ૨ નફીલ)

૩ રકાત ફરજકી નૈયત. —

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા સલાસા રકાતીન સલાતલ મગરેબે ફરદુલ્લાહે તઆલા ફરદ હાજલ વક્તે *ઈકત દેતો બે હાજલ ઈમામ" મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨ રકાત સુન્નતકી નૈયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકાતયને સલાતલ મગરેબે સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨ રકાત નફીલકી નૈયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકાતયને સલાતા નફલીલ મગરેબે મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

નમાજ ઇશાકી ૧૭ રકાત. (૪, રકાત સુન્નત ૪ ફરજ, ૨, સુન્નત ૨, નફીલ, ૩, વીત્તરેવાજેબ, ૨, નફીલ.)

૪ રકાત સુન્નતકી નૈયત

નવેતો અન ઓંસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા

રકાતયને સલાતલ ઈશાએ સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત ૧જ જેહુન ઈલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૪ રકાત ફરજકી નેયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકાતીન સલાતલ ઈશાએ ફરદુલ્લાહે તઆલા ફરદ હાજલ વકતે *ઇકત દે તો બે હાજલ ઈમામ" મુ ત ૧જ જેહુન ઈલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨ રકાત સુન્નતકી નેયત

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકાતયને સલાતા બાદલ ઈશાએ સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત ૧જ જેહુન ઈલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, રકાત નફીલકી નેયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકાતયને સલા તા નફલીલ ઈશાએ મુ ત ૧જ જેહુન ઈલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૩ રકાત *વીતરે વાજેબકી નેયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા સલાસા રકાતીન સલાતા વીતરે હાજેહીલ લયલે બાદલ ઈશાએ મુ ત વજ જેહુન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, રકાત નફીલકી નઈયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકા તયને સલાતા નફલીલ ઇશાએ મુ ત વજ જેહુન ઈલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

+દુઆએ કનુત.

અલ્લા હુમ્મા ઈનના નસ્ત ઇ નોકા વ નસતગ ફેરોકા વનુ મેનો બેકા વ ન તવકકલો અલેકા વનુસુની અલેકલ ખેર વ નશ કોરોકા વલા નક ફોરોકા વ નખલ- ઓ વ નતરોકો મઈ યફ જોરોકા અલ્લા હુમ્મા ઇયાકા નાબુદો વ લકા નોસલ્લી વ નસજોદો વ ઇલયકા નસઆ વ નહફેદો વ નરજુ રહમેતકા વ નખશા અજાબકા ઇનના અજાબકા બીલ કુફ્ફારે મુલ હેક.

---

* રમજાનમેં તરાવીહકે અંદર વીતર ઈમામકે સાથ પ- રહે, ઉસ વકત જહાં બાદલ ઇશાએ લીખાહે ઉસકે પીછે "ઇક તદ તો બે હાજલ ઇમામ".સાથ મીલાકે પરહે.

અત્ત હીયાત.

અત તહીયાતો લીલ્લાહે વસ્સલ વાતો વત તૈએબાતો અસ્સલામો અલૈક અૈયો હન નબીઓ વ રહ મતુલ્લાહે વ બર કા તહુ અસ્સલામો અલૈના વ અલા ઈબા દીલ્લા હીસ સાલે હીના અશ હદો અન લા ઇલાહા ઇલ લ-લ્લાહો વાઅશ હદો અનના મોહમ મદન અબદોહુ વ રસુલો. (૬૩૬) અલ્લા હુમ્મા સલ્લે અલા મોહમ મદીવં વ અલા આલે મોહમ મદીન કમા સલ લયતા અલા ઇબરાહીમા વ અલા આલે ઇબરાહીમા ઇન નકા હમીદુન મજીદ અલ્લા હુમ્મા બારેક અલા મોહમ મદીવં વ અલા આલે મોહમ મદીન કમા બારકતા અલા ઇબરાહીમા વ

+ યેહ દુઆએ કનુત હાશાફી નમાજમે વીતરકી તીસરી રકાતમે અલહમદો ઓર દુસરી સુરત, પઢકે રકાત તોડકે પીર બાંધે, ઓર યેહ દુઆ પઢે. બાદ રૂકુમે જાવે.

* અન હીયાત હર નમાજ કે કાયદેમેં ખાહ ફર્જ હો ખાહ સુન્નત, ખાહ નફીલ કે પઢે. અગર દો રકાત હો, તો પુરી અત્ત હી યાત પઢે. ઓર સલામ ફેરે. અગર તીન, યા ચાર રકાત હો, તો પેહલે દો રકાત પઢકે, કાયદેમેં બેઠકે અત હીયાત પઢે, લેકીન ૬૩૬, ઓર દુઆએ માસુરા ન પઢે. ઓર દુસરે કાયદેમે તમામ પઢે

અલ્લા આલે ઇબ્રાહીમા ઇન નકા હમીદુન મજીદ (દુઆએ માસુરા.) અલ્લા હુમ મગ ફરલી વલે વાલે દઇઆ વલે મન તવા લદા વર હુમ હોમા કમા રબ્બના ની સગી રવં વગ ફરીલ્લા હુમ્મા લે જમી ઇલ મોમે નીના વલ મોમેનાતે વલ મુસ્લે મીના વલ મુસ્લે માતે અલ અહી-યાયે મીંનહુમ વલ અમવાત બે રહ મતેકા યા અર હમર રાહેમીન.

બયાન વઝુકા.

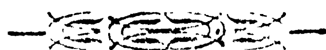
'વઝુકી નેયત'—"**નવેતો અન અત વદ દઆ લેઇસ તેબાહતોસ સલાતે તકર રોબન ઇલલ્લાહે તઆલા**'

વઝુકે ફરજ ચારહેં.—એક, મોંહ ધોના માથેકે બાલોં સે ઠુડીકે નીચે તક, ઔર દોનોં કાનો તક. દુસરે—દોને હાથ ધોના કોહનીયોં તક. તીસરે--ચોથાઇ સરકા મસાહ કરના ચોથા—દોનોં પાઉં ધોના ટખ્ખનો સમેત. ઇન ચાર ચીજસોં અગર બાલ બરાબર ભી સુખા રહે વઝુ સહીહ નહો.

તરતીબ વઝુકી—સુન્નત યુંહે કે ઉપર લીખી હુઇ નૈયત ઔર "**બીસમીલ્લા હીર રહમા નીર રહી મ**" પઢકે દોનોં હાથ પેહોંચોં તક તીન બાર ધાવં, ફાર તીન કુલ્લા કરેં, મીસવાક સમેત ઔર તીનબાર નાકમેં દાહને

હાથસે પાની ડાલકે બાએં હાથસે નાક ઝાડે. ઓર તીનબાર મોંહ ધોવે ઓર તીનબાર દોનો હાથ કોહનીઓં સમેત ધોકર, એકબાર સારે સરકા મસાહ કરે, કાનોંકા મસાહ કરે. ઓર તીનબાર ટખનો સમેત દોનોં પાઉં ધોવે; વઝુ તમામ હુવા. વઝુ કરતે હુએ કલમા શહાદતકા પઢે –"અશ હદો અન લા ઇલાહા• ઇલ લલ્લાહો વહ દહુ લા શરીકલહુ વ અશ હદો અનના મોહમ મદન અબદોહુ વ રસુલો" અલ્લા હુમ મજ અલની મી નત તવવા બીના વજ અલની મીનલ મુત તહ હેરીના સુબહા નકલ્લા હુમ્મા વબે હમદેકા અસતગ ફેરોકા વા તુબો ઇલેક." –વઝુ કરતે હુએ દુનયાકી બાત કરની• મકરૂહહે, ઓર બહોત પાની ડાલના બુરાહૈ.

નવાકીસ વઝુકે.

જો નજાસત આદમીકે આગે પીછેસે નીકલે વઝુ ટુટ જાએ. ઓર લહુ ઓર પીપ નીકલકે બહે વઝુ ટુટ જાએ ઓર ચીત યા કરવટ લગાકે યા તકયા દેકે સોએ વઝુ ટુટ જાએ. ઓર જો કાંયદા બંદાબસ્ત નમાજકેમેં સો

જાય, ખડા યા રૂકુઅમેં, યા સીજદેમેં યા બેઠાહો, વઝુ નહીં તુટા, જો ઢીલા ન હુવા હો. ઓર જો નશા પીકર મસ્તહો, યા બીમારીસે ગશીહો, યા બગાયત ઝઈફ હો, યા બાવલાહો, વઝુ તુટ જાએ. ઓર નમાઝમેં કેહકહા કરનેસેભી વઝુ તુટ જાતાહે.

બયાન તય મુમકા.

તય મુમકી નેયત—"નવેતો અન અત યમ મમા લે રફ ઈલ હદસ વલ ઇસતેબા હતીસ સલાતે તકર રોબન ઇલલ્લાહે તઆલા"-અગર નમાઝીકુ પાની ન મીલે એક કોસ ભર દુરહો, યા બીમારીસે પાની ખલલ કરતાહો, યા ઇદનકી નમાજ જાનેકા ખવફહો, પાક મીટ્ટી પર તય મુમ કરકે નમાઝ પરહે. હરગીઝ નમાઝ તરક ન કરે.—તરતીબ તય મુમકી —પેહલે નેયત કરકે દોનોં હાથ જમીન પર મારકે મોંહ પર મલે, ફીર હાથ જમીન પર મારકે દોનોં હાથોંકુ કોહનીયાં સમેત મલે, ઓર અયસી તરેહ મલે, કે જીતના મોંહ હાથ ધોના ફરજ હે. સબ જગે હાથ પહોંચે. ઓર અગર હાથમેં અંગુઠી હો ઉસે ભી હીલાવે. તય મુમ ગુસલ ઓર વઝુકા એકસાહે. જયસા આદમી વઝુ ઓર ગુસલસે પાક હોતાહે,

તયમ્મુમસે ભી પાક હોતાહે. બેવીસવાસ નમાઝ ઓર કુરાન પરહા કરે, જબ તલક પાની ન મીલે. જબ પાના મીલા, તય મુમ ટુટા. ઓર જીન ચીઝોંસે વઝુ ટુટ જાતાહે, ઉનહી સે તય મુમ ટુટ જાતાહે. અગર બદન યા કપડા નાપાકહો, ઓર પાક કરને વાસ્તે પાની નહીં મીલતા, ઉસી તરેહ નમાજ ફરજ પરહે પર જો સતર કે મુવાફીક કપડા પાક મીલે, સારે કપડે નાપાક ઉતારકે નમાઝ પરહે.

બયાન ગુસલકા.

એહ તેલામકે ગુસલકી નેયત..

નવેતો અન અગ તસેલા +'મીન ગુસલીલ એહ તેલામે' મીન રગા બતીશા રાયતાને ઇમતે સાલલ હે અમ રીસાહે તઆલા વ તહારતસ લીલ બદને લે ઇસતેબા હતીસ સમાતે વ રફ ઇલ હદસ.

જનાબતકે ગુસલકી નેયત.

નવેતો અન અગ તસેલા "મીન ગુસલીલ જનાબતે" ઇનતે સા લલ લે અમ રીઝાહે તઆલા વ તહારતલ લીલ બદને લે ઇસતેબા હતીસ સલાતે વ રફ ઇલ હદસ

+ઉપર એહ તે લામ ઓર 'જનાબત, કે ગુસલકી નેયત

ગુસલકે અંદર ફર્ઝ તીન ચીજે હેં. કુલ્લી કરના નાકમેં પાની ડાલના, સારે બદન પર એકબાર પાની બહાના. પર સુન્નત યું હે, કે પેહલે હાથ ધોએ, ઓર નાપાકી બદન સે દુર કરે, ફીર વઝુ કરે. ફીર બદન પર પાની બહાવે– ગુસલ જીમાઅસે ફર્ઝ હોતાહે. દોનોં પર મની નીકલે યા ન નીકલે. ઓર જો સોતા ઉઠા બદન પર યા કપડે પર મની પાવે, ગુસલ ફર્ઝહે, એહ તેલામ યાદહો યા નહો. પરજો એહ તેલામ યાદ હો ઓર બદન પર યા કપડે પર અસર ન આવે, ગુસલ વાજેબ નહીં. અગર ઓરતકે પાસ બેઠા, ઉસે હાથ લગાયા, ઓર બોસા લીયા, ઓર વયસીહી ઓર શહ-વત હોકે ચીપસા નીકલા, ઉસે મઝી કેહતેહેં. ઉસકે નીકલને

લીખીહૈ મગર 'હયજ,' યા નીફ્ફાસ' યા 'જુમાઅ,' યા 'ઈદ,' યા 'એહરામ' કા ગુસલ હો, તો ઉપર લીખી હુઇ તમામ નઇયત પરહના, લેકીન જહાં 'મીન ગુસ્લીલ' એહ તેલામ, લીખ્ખા હે, વહાં અગર હયજ, કા ગુસલ હો તો 'મીન ગુસલીલ હયજે,' અગર નીફ્ફાસકા હો તો મીન ગુસલીલ ',નીફ્ફાસે ઓરઅગર જુમાંઅકા હોતો, 'મીન ગુસલીલ જુમઅતે' અગર ઇદકા હો તો. મીન ગુસલીલ ઇદે, અગર એહરામ, કા હો, તો 'મીન ગુસલીલ એહરામે.' ઇસ તરેહ પરહે, ઓર બાકીકી તમામ નઇઅત પૂરી કરે.

સે ગુસલ વાજેબ નહીં હોતા, પર જો હાથ લગાનેસે મની શાહુવતસે કુદકે નીકલે, ઔર લજ્જત હોએ ગુસલ વાજેબ હુવા. ઉલમા ફરમાતે હેં કે જો ઇનસાન સોતા ઉઠા ઔર નાઇજે પર તરાવત મજીકી પાઇ, ઉસે ચાહીએ કે એહતીયાત કે વાસ્તે ગુસલ કરલે. જબ ઔરત હયઝ ઔર નીફાસસે પાકહો, ઉસપર ગુસલ વાજેબ હુવા. કમતર મુદ્દત હયઝકે તીન દીનહેં, ઔર જીઆદા દસ રોજ હેં. ઇસ મુદ્દતકે અંદર જીસ રંગકા લહુ નીકલે, વોહ હયઝહે. જબ સુફેદ પાની આવ્યા હયઝ હો ચુકા. ગુસલ કરકે નમાજ પઢે. જનનેકે પીછે જબતલક લહુ નીકલે, નમાજ મોકુફ કરે. જબ ખુશ્ક હોજાએ નમાજ પરહે. જો લહુ ચાલીસ દીનસે આગે ચલા ગુસલ કરકે નમાજ પરહે. હયઝ ઔર નીફાસમેં નમાજ ન પરહે, ઔર રોજા ન રખ્ખે. જબ સુખ જાયે નમાજકી કજા નહીં, પર રોજે જીતને ખાવે, ઉતને કજા કરે. ઔરતસે હયઝ ઔર નીફાસમેં જીમાઅ કરના હરામહે, ઔર ઇસ્તે હાઝામેં રવાહે બેવઝુ વાલેકો કુરાન પર હાથ લગાના રવા નહીં, પર યાદ પરહના રવાહે. ઔર હાજતે ગુસલ વાલેકો દોનો બાતેં રવા નહીં, ઔર મસજીદમેં જાના ભી રવા નહીં ઔર કાએ શરીફકે ગીર્દ ફીરના ભી રવા નહીં.

બયાન નમાજકે ફરજોંકા

ફર્જ નમાજકે તેરા હેં. સાત બાહેર નમાજસે હેં, ઓર છે અંદર નમાજકે. બાહેરકે સાત યેહહેં —અવ્વલ પાકી બદનકી, દુસરી પાકી કપડેકી, તીસરી પાકી જાએ નમાજકી. ચોથી સતર ઢાંકના, પાંચવે વકત પર નમાજ પરહની. છઠ કીબલેકી તરફ ખડા હોના. સાતવેં નૈયત નમાજકી દીલમેં કરની યાને જીમેં સમઝનાકે ફલાનેકી નમાજ ફરજ પરહતાહું, નૈયત જબાનંસે જરૂર નહીં ચાહે કરે યા ન કરે. અગર આદમીકે બદનમેં ફોડાહે, યા જખમહે, ઓર હર વકત બેહતાહે, યા કીસીકા હર વકત પેશાબ ટપકતાહે, યા બાવ સુરતીહે, બંદ નહીં હોતી યા દસ્ત બંદ નહીં હોતે, યા નકસીર ચલતીહે બંદ નહીં હોતી, અયસા આદમી હર નમાજકે વકત વઝુ તાજા કીયા કરે, ઓર બેખતર નમાજ પરહા કરે. નમાજ તરક ન કરે. ઓર ફીર જબ વકત નમાજકા ગયા વઝુ દુટા મર્દકો સતર ઢાંકના નાફસે જાનુ સમેત ફરજહે, ઓર અવરત આજાદ બીબીકો સારા બદન ઢાંકના ફરજ હે, સીવા મુંહ ઓર દાનોં હથેલી ઓર દાનોં પાઉંકે, ઓર બાંદીકો પેટ ઓર પીઠસે ઘુટનો સમેત ઢાંકના ફરજહે, ઓર બાકી સુસ્ત

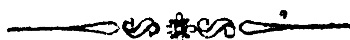
હબહે. જીતના સતર ફર્જહે, ઉસમેંસે જોનસે અજુકી ચોથાઇ નમાજમેં ખુલજાવે, નમાજ ટુટ જાવે. જયસે ચોથાઈ રાનકી, યા ચોથાઈ જકરકી, યા ચોથાઇ ચુતડકી, યા ચોથાઇ અવરતકે સરકી, યા કહીં ઓર ખુલજાવે નમાજ ફાસેદ હોવે. જીસે કપડા મુયરસર ન હોગા, નમાજ પરહે તરક ન કરે, કે નમાજ કે તરકકા બડા અજાબ હે. જીસે પગડી, જામા, કુરતા, મુય સ્સર હો ઉસે ટોપીસે. યા અકેલી ઇજારસેં નમાજ મકરૂહહે, સવાબ કમ હોજાતા હે પર નમાજ જાતી નહીં, જો સતરે. ફર્જ ઢકાહો અગર નમાજી જગલમેં એસે મકાન પર હોકે કીબલા માલુમ નહો, જહુરહો યા અંધેરી રાતહો, ઓર કોઇ આદમી ન મીલે કે જીસ્સે પુછે, એસી જધે સોચ કરે, જીસ તરફ દીલ ઉસકા શાહાદત દે ઉસી તરફ નમાજ કરે, બગેર સોચકે નમાજ દુરસ્ત નહીં. ઓર જો કઇ આદમી હેં હર આદમી અપની સોચ યાને કીયાસ પર નમાજ કરે. વકત નમાજોંકે મશહુર હેં-પર મુસ્તહબ યું હે, કે સુબ્હોકી નમાજ જરા અવ્વલ વકતસે ઉપર કરકે પરહે, કીરાઅતસે પરહે. ઓર જોહરકી નમાજ ગરમીયાંમે જરા ઉપરસે પરહે ઓર મગરેબ કી નમાજ અબરકે દીન ઉપર કરકે પરહે. ઓર ઇશાકી નમાજ બડી રાત ગયે પઢે. ઓર બાકી નમાજેં અવ્વલ વકત પરહે, બેહતર હે. જીસ વક્ત સુરજ નીકલે, ઓર જીસ

વકત દો પહર બરાબર. ઔર જીસ વકત સુરજ છુપે નમાજ પરહની દુરસ્ત નહીં; ન ફરજ ન નફીલ, ન નમાજ જનાજેકી ન સીજદા તીલાવતકા; પર જીસને અસરકી નમાજ ન પ રહીહો નાચારીકો સુરજકે છુપનેકે વકત પરહ લે સુબ્હોકી નમાજ પીછે, સુરજ નીકલનેસે પેહલે, ઔર અસરકી નમાજ કે પીછે, સુરજ છુપનેસે પેહલે, નફીલેં પરહની મકરૂહહેં;પર કજા નમાજ જાયજ હે.

છે ફર્જ અંદર નમાજકે પેહ હેં--અવ્વલ તકબીરે ત હરીમા યાને "**અલ્લાહો અકબર**" કેહકે નમાજ શુરૂ કરની દુસરે ખડે હોંકે નમાજ પરહની તીસરે કીરાયત યાને નમા જ પરહનેમેં કુછ કુરાને શરીફ પરહના ચોથે રૂકુઅ પાંચ વેં દો સીજદે હર રકાતમેં કરને. છઠે કાયદે આખીર ન. માજકે અંત્તહૈયાત કી કદર બેઠના.—ફર્જ ઔર વીતર બેઠ કે પરહના બગેર 'બીમારીકે સહીહ' નહીં, ઔર સુન્નત ઔ ર નફીલ બેઠકેભી જાયજ હે. પર ખડે હોકે પરહના બહો ત સવાબહે. યેહ તેરા ફર્જ નમાજકે હેં, ઇનમેંસે અગર એકભી તર્ક કરે, નમાજ ટુટ જાએ, ફીરકે નમાજ પરહે. **ઇમામે આઝમ**ન'; સાહેબકે મજહબમે એક આયતે કુરાન પરહની નમાજમેં ફરજ હે. ઔર એક આયતસે જીયાદા પર હના વાજેબહે યા સુન્નત પર ઔર ઇમામોંકે મજહબમેં '**અ**

લહમ્દ' સારી પરહની ફર્જ હે. કીરાઅત દો રકાત ફરજો મેં ફરજ હે. ઓર બાકીમેં સુન્નત હે; ઓરજો વીતર. ઓર સુન્નત, ઓર નફીલહો, હર રકાતમેં કીરાઅત ફરજહે.

બયાન વાજેબાતે નમાજ

વાજેબ નમાજકે ચવદા હેં—અવ્વલ સારી અલહમ્દ પઢની. દુસરે અલહમ્દ કે પીછે સુરત મીલીહુઇ પરહની. તીસરે રૂકુઅ સીજદોંમેં દેર કરની. ચવથે રૂકુઅ કરકે સીધા ખડા હોકે સીજેદકો જાના પાંચવેં એક સીજદા કરકે બેઠકે દુસરા સીજદા કરના. છઠે દરમીયાન નમાંજકે અન્ત હૈયાતકે વાસ્તે બેઠના. સાતવેં અત્તહીયાત દોનોં કાયદોંમેં પરહની. આઠવેં પુકારકે પઢના જહાં પુકારકે પરહતેં હેં, ઇમામકો ઓર આહેસ્તા પઢના જહાં આહીસ્તા પઢતા હેં નવ્વીં "અસ્સાલામુ અલૈકુમ" આખેર નમાજકે કેહના દસવીં દુઆએ કુનુત વીતરમેં પઢની. ગ્યારહવીં છે છે તકબીરેં દોનોં ઇદકી નમાજમેં પઢની. બારહવીં ચાર રકાત ફરજમેં સે દો રકાત અવ્વલકો કીરાઅતકે વાસ્તે મુકરર કરના. તેરવીં જો ફરજ બારબાર હર રકાતમેં આતે હેં ઊસમેં રેઆયત કરની. ચવધવીં હર વાજેબમે તરતીબ નીગાહ ર

બની .સબ વાજેબ અવદા હુએ. ઇનમેંસે અગર ફરદ ફર્ ક એકલી તરક કરેગા નમાજ જાતી નહી, પર નીહાયત મ કરૂહ હોતીહ; ઓર જાનેકે પાસ હોજાતી હે વાજેબ હેકે ર્ કે ઉસ નમાજકો પઢલે. ઓર જો ઇન વાજેબોમેં એક યા જીઆદા એકસે ભુલકે તરક કીયા, ઓર આખેર નમાજકે સીજદા સહુકા કરલીયા નમીજ સહીહ હુઇ ઓર જો સીજદા સહુકા ન કીયા વાજેબ હેકે નમાજ ફેરકે પરહે ઓર જો ફેરકે નમાજ ન પરહી ફરજ ઉતર ગયા. પર વાજેબકે તરકસેં ગુનાહ સ રપર રહા સીજદા સહુકા યેહ હેકે જબ આખેરકી અત્તહી યાત પઢ ચુકે સલામ ફેરકે દો સીજદે કરે, ફીર અત્તહીયાત દરૂદ દુઆ પઢકે સલામ ફેરે. લાજીમ હે હર મુસલમાન પ રકે અલહમ્દ ઓર કઇ સુરતે કુરાનકી ઓર જો ચીજકે ન માજકે અંદર પરહી જાએ ખુબ સહીહ કરકે યાદ કરે, ઓ ર નહીંતો ગુનાહગાર હોગા, બલકે બાઝી ગલતીયોંસે નમા જ જાતી રહેગી. અગર અલહમ્દસે પેહલે ભુલકે યા એક આયત પઢ ગયા, સીજદા સહુકા વાજેબ હોગયા, જો અલ હમ્દકે પીછે સુરત પઢના ભુલ ગયા તીસરી યા ચોથી મેં અ લહમ્દ કે પીછે પરહલી ઓર સીજદા સહુ કરે. ઇમામ પર વા જેબ હેકે દો રકાત સુબ્હ ઓર મગરેબ, ઓર ઇશા ઓર જુમા, ઓર ઇદેન ઓર તમામ તરાવીહમેં કીરાઅત પુકારકે પઢે

આદા પઢતાહો યા કઝા. અગર ભુલકે આહેસ્તા પઢે સીજદા સહુકા કરે. ઔર અકેલા આદમી મુખ્તારહે ચાહે ઉન નમાજોકો પુકારકે પઢે યા આહસ્તા, અગર વકત પર પઢતાહો પુકારકે પઢના અછછાહે. ઔર જો અકેલા કઝા પઢતાહો આહેસ્તા પઢે, પુકારકે જાયેજ નહીં. ઔર ઝોહર અસરકી નમાજમેં ઔર દીનકે નફીલોંમેં સબ આહિસ્તા પઢે, પુકારકે જાયેજ નહીં અગર દોરકાત પરહકે અત્તહીયાતકે વાસ્તે બેઠના ભુલ ગયા જબ તલક સીધા ખડા નહીં હુવા બેઠ જાયે. ઔર અત્તહીયાત પઢે ઔર સીજદા સહુકા લાજીમ નહીં ઔર જો સીધા ખડા હોગયા ફીર નબેઠે, આખેર નમાજકે સીજદા સહુકા કરે. ઔર જો બેઠ જાયગા નમાજ ટુટ જાયગી. ઔર જો ચાર રકાત પઢકે પાંચવીંકે વાસ્તે ખડા હોગયા, ઔર અત્તહીયાત ભુલગયા, જબ તલક પાંચવીં રકાતકા સીજદા નહીં કીયા બેઠ જાયે, ઔર અત્તહીયાત પરહે ઔર સીજદા સહુકા કરકે સલામ ફેરે નમાજ દુરસ્ત હુઈ, ઔર જો પાંચવીં રકાતકા સીજદા કીયા, ફરજ બાતેલ હુએ યે નમાજ નફીલ હુઈ; ચાહીએ અત્તહીયાત પઢકે સીજદા સહુકા કરકે સલામદે. અબ ચાર રકાત નફીલ હુઈ ઔર એક રકાત જાએ હુઈ, ઔર જો ચાહે પાંચવીંકે સાથ એક રકાત ઔર પઢકે છે પુરી કરકે સીજદા સહુકા કરકે સલામ

દે, અબ છેઊં નફીલે હોજાયેંગી. ઔર ચાર રકાતકે પીછે અત્તહીયાત પઢકે ભુલકે પાંચવીં કી તરફ ખડા હોજાએ જબ યાદ આ જાએ બેઠ જાએ, ઔર સીજદા સહુકા કર કે સલામ દે ઔર પાંચવીં રકાત પઢકે છઠી રકાત ઉસ કી સાથ મીલાકર સીજદા સહુકા કરકે સલામ દેગા તો ભી નમાજ સહીહ હોગી, ચાર ફરજ દો નફીલ હો ગયે

બયાન સુન્નતોં નમાજકા.

સુન્નતે મવકેદા નમાજમેં બારાહે—એક રફઅ યદૈન યાને દોનોં હાથ કાનોં તલક શુરૂઅકે વકતે ઉડાવે દુસરે દોનો હાથ બાંધકે નમાજ પઢની. તીસરે "**સુબહાના નકલ્લા હુમ્મા વબે હમદેકા વ તબાર કસ્મોકા વ તઆલા જહદોકા વલાઇલાહા ગેરોકા**" પઢના પેહલી રકાતમેં ચોથેં "**અઉઝો બીલ્લાહે મીનશ શયતા નોર રજીમ**" પેહલી રકાતમેં પઢના પાંચવી હર રકાતમેં "**બીસમીલ્લા હીર રહમા નીર રહીમ**" પરહના. છઠે તકબીરાત ઇનતેકાલાતકે કેહને યાને ઉઠતે બેઠતે "**અલ્લાહો અકબર**" કેહના સાતવીં રૂકૂઅ

મેં "સુબહાના રબ્બીયલ અઝીમ" તીન બાર યા પાંચ બાર યાસાત બાર કહેના. આઠવીં "સમેઅ અલ્લા હો લેમન હમેદા, રબ્બના લકલ હમ્દો" કેહના નવીં સીજદેમેં "સુબહાના રબ્બીયલ આ.લા.' તીનબાર યા પાંચ બાર યા સાતબાર કેહના. દસવીં અત્તહીયાતકે પીછે દરૂદ જો અત્તહીયાતકે સાથ આગે લીખ્ખા હુવાહે વોહ પઢના ગ્યારહવીં અત્તહીયાતમેં જોદરૂદ લીખ્ખાહે ઉસકે પીછે જોદુવા લીખ્ખી હુઈહે વોહ પઢના. ઇમે વોહ દુઆ યાદ નહો કુરાનમેંસે' યા હદીસમેંસે યાદ કરકે દરૂદકે પીછે પરહે. બારવીં સુરે અલહમ્દકે આખેર આમીન કહેના.—યેહ બારા સુન્નતેં મતકોદા નમાજમેં હેં ઉનકે સીવા ઓર બાકી ચીજેં કીતાબોમેં સુન્નત લીખી હેં. ઓર બાઝેમેં મુસ્તહબ. અગર યેહ સારી સુન્નતેં નમાજમેં બજા લાયા નમાજ કામેલ હુઇ, ઓર જો ઇનમેંસે કોઇ સુન્નત તરક કરે નમાજ સહીહ હે; પર મકરૂહ હોતીહે, યાને સવાબ કમ હોજાતા હે. નમાજ સુન્નત ઓર નફીલ ઇસવાસ્તે મુકરર હુએ હેં કે જો ફરજ નમાજમેં કુછ નુકસાન યા ખલલ હુવા હો' કયામતકે દીન સુન્નત ઓર નફીલસે પુરી કરદે ઓર ઉસ શખ્સકી નજાત હો, ઇસવાસ્તે હર ઇનસાનપર લાઝમ

હેકે ફરજોંકે અદા કરનેમેં બહોત કોશીશ કરે, સબ અ
શોબાર છોડકે ફરજ અદા કરે અગર નમાજકી વકત તંગ
હો, યા બીમારીસે નમાજ પરહની મુશ્કીલ પડે, યા સફર
મેં કાફેલા જાતા હો ફરજકુ અદા કરલે, બાકી નમાજકી ફુ
રસત મીલેતો ઉસેભી પરહે, નહીંતો ખયર. કયુકે કયામ
તકે દીન ફરજોંકે તરકસે બડા અજાબ હોગા, પર ફરજસે
કમ, ઓર સુન્નતકે તરકસે કયામતકે દીન ઉસે ગુસ્સા કરેં
ગે. ઝીડકેંગે, પર અજાબ સખ્ત નકરેંગે ઓર મુસ્ત
હબ ઓર નફીલકે તરક કરનેવાલે બડે દરજોંસે મહરૂમ
રહેંગે.

બયાન જમાઅતકા

જમાઅતસે નમાજ પરહની સુન્નતે મવકેદા હે, બલ
કે બાઝે ઉલમાને વાજેબ કહાહે. મુસલમાન પર લાઝમ
હે, કે જમાઅતકા તકૈયુદ બહોત રખ્ખે, અગર જમાઅતસે એ
ક નમાજ પરહેગા સતાઇસ નમાંજોંકા સવાબ પાવેગા
ઓર ફરજ નમાજ મસજીદમે પરહે અગર ઘરમેં યા
દુકાનમેં પરહેગા એક નમાજકા સવાબ મીલેગા. ઓર
જો મહલ્લેકી મસજીદમેં પરહેગા, પચીસ નમાજકા સવાબ ભી

લેગા. ઔર જો જુમેઅકી મશજીદમેં પરહેગા, પાનસો નમાજકા સ :બ મીલેગા. ઔરજો મસજીદે અકસામેં પરહેગા, હજાર નમાજ કા સવાબ મીલેગા. ઔર જો "રસુલ અલેહીસ્સલામ" કી મસજીદમેં પરહેગા, પચાસ હજાર નમાજકા સવાબ મીલેગા. ઔરજો કાબે શરીફકી મસજીદમેં પરહેગા, લાખ નમાજકા સવાબ મીલેગા.

બયાન ઇમામતકા

ઇમામત અયસા આદમી કરેકે સારે જમાઅતકે લોગોમેં ઇલ્મ દીનકા જીઆદા રખતાહો, ઔર કુરાને શરીફ ખુબ સહીહ પરહતા હો. અગર જાહેલ ઇમામ હોગા અપની ઔર તમામ મુકતદીયોંકી નમાજ ખોદેગા. ઔર જીસ શખ્સકે મજહબમેં ખલલ હો નમાજ ઉસકે પીછે મકરૂહ હે ઔર નમાજ ફાસેકકે પીછેભી સહીહ પર મકરૂહ હે. ફાસેક વોહ હે, કે ગુનાહે કબીરા જીસને કીયા યા સગીરા પર ખો પકડે હમેશા કીયા કરતા હે. લડકે નાબાલેગકે પીછે નમાજ સહીહ નહીં, પર તરાવીહકો બાઝે ઉલમાને જાઇજ રખખા હે; ઔર બાઝોને નહીં રખખા. અ

ગર ઇમામ બીમારીસે બેઠકે નમાજ પરહતાહો ઓર મુ કતદી ખડે, યા ઇમામ ઉજરસે તયમુમ કરે, ઓર મુકતદી વઝુ કરકે પરહે જાઇજહે, ઓર નમાજ સબકી સહીહ હે; સારી સફકે પીછે જુદા હોકે એક આદમી કો ખડાહોના મકરૂહ હે, ઓર બહોત બુરા હે. સુન્નત યુંહેકે જબતક સફ અવ્વલ સારી ભર નલે પીછે કોઇ ખડા નહો. ઓર જો સફમેં જગા નરહે ચાહીએકે એક આદમી સફસે નીકલકે પીછલેકે પાસ આકે દો હોજાએં ઉસે એકલા નછોડે. મુકતદી સબ કંધેસે કંધા મીલાકર બરાબર ખડે હેં બીચમેં જગા નછોડે, ઓર પાંવ આગે પીછે કરકે સફકો બીંગાં ન કરેકે બહોત બુરાહે.

બયાન અજાનકા.

અજાન કેહની ફરજોંકે વાસ્તે સુન્નતહે, વકત પર પઢે હે યા કઝાહો, ઓર મુસાફીર જંગલમેંભી અજાં કેહકે નમાજ પરહે, ઓર ચાહે નીરી અકામત કહે, જબ મોઅજજન કહે (અલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર.) સુનનેવાલાભી ઉસીતરેહ ચાર બાર કહે. જબબાદ મોઅજજન " અશહદોઅન લા ઇલ્લાહા

ઇલ લલ્લાહે. અશહદો અન લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહ" કહે સુનને વાલાભી યેહી કહે જબ વોહ કહે **અશહદો અન ના મોહમ મદર રસુલુલ્લાહ અશ હદો અનના મોહમ મદર રસુલુલ્લાહ'**, યેહભી કહે. જબ વોહ કહે **"હૈયા અલસ સલાત, હૈયા અલસ સલાત"** યેહ કહે **"લાહવલા વલા કુવ્વતા ઇલ્લા બીલ્લાહ"** જબ વોહ કહે **'અલ્લાહો અકબર, અલ્લાહો અકબર લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહ'.** યેહભી કહે. જોકોઇ બાદ અજાનકે કલમએ શહાદત પરહકે યેહ દુઆ પરહે, વોહ દુઆ યેહ હે, (અલ્લા હુમ્મા રબ્બા હાજેહીદ દાઅવતીત તામ મતે વસ્સલાતીલ કાએમતે આતે મોહમ્મદ મદા નીલ વસીલતા વેલ ફદી લતા વદ દરજતર રફીઅતા વબ અસહો મકામન મહમુદા નીલ લજી વાઅતહુ વરજોકનાં શફાઅ તહુ યોમલ કીયામતા ઇનનકા લા તુખલે ફુલ મીઆદ.) હક તઆલા ઉસકે ગુનાહ બખશે ઓર હજરત ઉસકી શફા અત કરે.+ જીસતોર જવાબ અજાનકાહે ઉસીતોર જવાબ અકામતકા હે. પર જબ મોઅજન કહે **'કદકામતીસ સલાત'** યે કહે, **'અકા મહલ્લાહો વ અદા મહા.'** અજાનકે પીછે દુઆ કરે જો ચાહે ઉમેદ કુબુલકી હે.

+ ઉપર જો અજાન લીખી હુઇ હે, ઉસી તરેહ પાંચો વક્તો

બયાન તરકીબમેં નમાજ પરહનેકે

અજાન સુનકે નમાજકે વાસ્તે આહીસ્તા આહીસ્તા ચલકે આવે, દોડકે નચલે, કે બુરા હૈ. ઔર જમાઅતકે વાસ્તેભી દોડકે નચલે, અગર ઈનસાન ચાહેકે જલ્દ નમાજ પરહે અયસે કે જીસમેં ફરજ, વાજેબ, મુસ્તહબ અદા હોં, ઔર મકરૂહાતસે ખાલીહો, વોહ નમાજ યું હે, કે અજાં કહે, ઔર ઉસકે પીછે અકામત યાને તકબીર હો. ઔર (હૈયા અસલ સલાત) કે વકત ઇમામ ઉઠે, ઔર દીલકો ખુદા કી તરફ મુતવજ્જેહ કરકે નીયત કરકે ઔર '**કદ્દ કામતીસ સલાત**' કે વકત દોનોં હાથ કાનોંતક ઉઠાકે, (અલ્લાહો અકબર,) કહે, ઔર મુકતદી ઇમામકે પીછે (અલ્લાહો અકબર) કહે. ઔરં અવરત મુંઢો તંલક હાથ ઉઠાએ, ઔ

કી નમાજકે વાસ્તે અજાન કહે. લેકીન સુબ્હેકી અજાનમેં (હૈયા અલલ ફલાહ,) કેહકે ઉસકે પીછે (અસ્સલાતો ખેરૂન મીનન નોમ) દોબાર કેહકે બાકી અજાન તમામ કરે. ઔર 'અકામત' મેં (હૈયા અલલ ફલાહ,) કે બાદ દોબાર (કદ કામતીસ સલાત) કેહકે બાકી તમામ કરે. અકામતભી અજાનકી તરેહ પરહે, લેકીન જો ફરક ઉપર લીખાહે ઉતનાહી ફરક હે.

ર દાયાં હાથ બાયેંકે ઉપર, મરદ નાફ્સે નીચે ઓર અવર
ત છાતીપર બાંધે, ઇમામ આઝમ સાહેબકે મજહબમેં ઓર
ઉલમાકે મજહબમેં મર્દભી છાતીપર બાંધે, ઓર (સુબહા
નકલ્લા હુમ્મા વબે હમદેકા વ તબા ર કસમોકા વ તઆલા
જદદોકા વલા ઈલાહા ગયરોકા.) સબ નમાજી આહીસ્તા પ
રહેં, ઇમામહો યા મુકતદી યા અકેલા. ફીર ઇમામ અકેલા
(આઊજો બીલ્લાહે મીનશ શયતા નીર રજીમ, બીસમીલ્લા
હીર રહમા નીર રહીમ) આહીસ્તા પરહેં, મુકતદી ફીર ન
પરહેં, ઇમામ ઓર મુનફરદ અકેલા ' અલ્હમ્દ ' પરહેં,
ફીર સારે **'આમીન'** આહીસ્તા કહેં, ઇમામ આઝમકે
મજહબમેં ઇમામ યા મુકતદી, ફીર ઇમામ ઓર અકેલા
સુરત પરહે, ઓર મુકતદી ચુપકે સુના કરેં જબ કીરાઅત
પઢ ચુકે, **'અલ્લાહો અકબર'** કેહતા હુવા રૂકુઅમેં જા
એ, ઓર મુકતદી ઈમામસે પીછે રૂકુઅ કરેં, ઓર ઉંગલી
યાં દાનોં હાથોંકી કુશાદા કરકે દાનોં ઘુટને મઝબુત પકડે
ઓર દાનોં હાથ સીધે રખેં, જયસે કમાનકા ચીલ્લા. ઓર
સર કમર સરીં હમવાર બરાબર રહે, સર ઉંચા નીચા નહો.
ઓર (સુબહાના રબ્બી યલ અઝીમ) તીનબાર યા પાંચ
બાર યા સાત બાર કહેં, ફીર ઈમામ પીછે ઉસકે મુકતદી
સર ઉઠાકે ખડેહોં. ઈમામ સર ઉઠાનેકે વકત (સમેઅ અલ

હો સેમન હમેદા) કહે, ઓર મુકતદી (રબ્બના લકલ હમદા) કહે, ઓર અકેલા નમાજી દાનોં કહે. ઓર સાહેબીનકે નજદીક ઇમામ ચેહી દાનોં કહે, બહોત ઉલમાકા ઇસપર અમલ હે. જબ કવમા પુરા કરેં અવ્વલ ઇમામ પીછે ઉસકે મુકતદી (અલ્લાહો અકબર) કેહતે હુએ સીજદેમેં જાવે, પેહલે જમીનપર ઘુટને ફીર દાનોં હાથકી ઉંગલીયાં મીલાકે કીબલેકી તરફ કરકે બરાબર કાનોંકે રખ્ખેં, ઓર બાજુકો બગલસે ઓર પેટકો જાનુસે ઓર પીંડલીકો ઓર બાહોંકો જમીનસે મરદ દુર રખ્ખે, ઓર અવરત ઇન સબકો મીલાકે રખ્ખે. ઓર તીનબાર યા પાંચ બાર યા સાતબાર (સુબહાના રબ્બી યલ આલા) કહેં. ફીર ઇમામ પીછે ઉસકે મુકતદી (અલ્લાહો અકબર) કેહતે હુચે સીજદેસે સર ઉઠાકે ચએન તસલ્લીસે બેઠકે બરહેં (અલ્લા હુમ્મગ ફરલી વર હમની વહદની વર જોકની વર ફઅનીં વજ બોરની) ઓર જો સારે કલમે ન પઢ સકે એક યા દો કલમે પરહે ગની મતહે. ફીર ઇમામ પીછે ઉંસકે મુકતદી (અલ્લાહો અકબર) કેહતે હુએ દુસરે સીજદેમેં જાયેં, તીનબાર' યા પાંચબાર' યા સાતબાર (સુબ્હાના રબ્બી યલ આલા) કહેં. ફીર ઇમામ પીછે ઉસકે મુકતદી (અલ્લાહો અકબર) કેહતે હુએ દુસરી રકાતકે વાસ્તે ઉઠે. પેહલે માથા નાક ફીર દાનો ઘુટને ઉઠાકે

ખડે હોકે જીસતોર પેહલી રકાત પરહીથી દુસરી રકાત પ
રહેં ફીર (સુબહા નકલ્લા હુમ્મા) ઓર (આઉઝો) ન પરહેં.
જબ દુસરી રકાત પરહ લેં, દાહના પાઉં ખડા કરકે ઉંગ
લીયાં ઉસકી કીબલેકી તરફ કરેં, ઓર બાવાં પાઉં બીછાકે
ઉસકે ઉપર બેઠેં, ઓર ઉંગલીયાં દોનો હાથકી કીબલેકી
તરફ કરકે દોનો જાનોપર રખકે અત્તહીયાત પરહેં. અગર
નમાજ દુગાનાહે દરૂદ, અત્તહીયાત પીછે ઓર દુઆએ માસુરા
(જો અત્તહીયાતકે સાથ સામીલહેં) પરહકે, દોનો તરફ સલામ
દેં યાને (અસ્સલામુ અલૈકુમ વ રહ મતુલ્લા) કહે.

એકલા નમાજી સલામકે વકત જીમેં યું નૈયત કરેકે
સલામ દોનો તરફકે ફીરસ્તોંકો કરતાહું, ઓર ઇમામ યું
નૈયત કરેકે સલામ મુકતદીયાંકો ઓર ફીરસ્તોંકો કરતાહું
ઓર મુકતદી યું સમઝેકે સલામ ઇમામકો ઓર ઇધર ઉધર
મુકતદીયાંકો ઓર ફીરસ્તોંકો કરતાહું ઓર જો નમાજ તીન
યા ચાર રકાત હે, દો રકાતકે પીછે અત્તહીયાત પરહકે ખડા
હોકે તીસરી યા ચોથી રકાત નીરી અલહમ્દસે પરહકે, આ
ખેરકે અત્તહીયાતકે પીછે દરૂદ પરહકે સલામદે. નમાજી
નમાજમેં સીધા ખડા રહે, ઓર બોઝા દોનો પાંવ પર
બરાબર રખે ઓર દોનો પાંવકે બીચ ચાર ઉંગલ ખુલા
રખે, બહોત ચવડા ઓર બહોત તંગ નકરો ઓર નઝર

સીજદેકી જઘે પર રખે, ઇધર ઉધર નદેખે ઓર ઇમામકી મુતાબેઅત હર બાતમેં કરે, યાને રૂકુઅ યા કવમા, યા સીજદા, યા જલસેમેં ઇમામસે જલદી નકરે, કે બહોત ગુનાહ હે. જોકોઈ ઇમામસે જલદી કરેગા, સર ઉસકા ગધેકાસા હોગા. ઓર કવમા જલસેકો ખુબ અદા કરે, ઓર નહીંતો બડા ગુનાહુગાર હોગા; બલકે ખુદાકે ચોરોમેં લીખા જાયગા. ઓર નમાઝીકો લાએક હેકે નમાજમેં દીલ ખુદાકી તરફ મુત વજહ રખે, ઇધર ઉધર ન લેજાએ કે બહોત બુરાહે. ઓર જો ખુદા તવફીક દે, બાદ સલામકે '**આયતુલ કુર સી**' એકબાર ઓર (સુબહા નલ્લા) તેતીસબાર, (અલહમદો લીલ્લાહ) તેંતીસબાર ઓર (અલ્લાહો અકબર) ચોંતીસબાર ઓર '**લા ઇલાહા ઇલ લાહલ્લાહો વહ દહુ લા શરીકા લહુ લહુલ મુલકો વ લ હુલ હમદો યોહ ઈ વ યોમીતો બેં ય દીહીલ ખયર વ હોવા અલા કુલ્લે શેંઇન કદીર**' એકબાર પરહે ઓર દુઆ જનાબે ઇલાહીમેં માંગે. ઓર વઝીફકી દુઆએં હદીસ શરીફમેં બહોતહે, જો ચાહેસો પરહે.

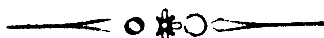
જો કોઈ ઇમામકો રૂકુઅમે પાવે, નેયત કરકે ખડા હોકે, '**અલ્લાહો અકબર**' કીયા, દુસરેબાર '**અલ્લાહો**

અકબર' કહેતા હુવા રૂકુઅમેં શરીક હોજાએ. ઓર જો ખડા હોકે એકબાર '**અલ્લાહો અકબર**' કહા, ઓર રૂકુઅ કીયા, તોભી નમાજમેં દાખીલ હુવા, ઓર નમાજ સહીહ હુઇ. પર બાઝે ઉલમાને જબ તલક દોબાર નકહે સહીહ નહીં રખાહે,. ઓર જો નૈયત કરકે '**અલ્લાહો અક બર**' ઝુકકે રૂકુઅકે નજદીક હોકે કહા, નમાજ સહીહ ન હુઇ. સબ ઉલમાકે મજહબમેં અગર ફરજ નમાજ કઝાહો ઓર દુસરે નમાજકા વકત આવે, યા વીતર કઝાહો, ઓર ફજરકી નમાજકા વકત આવે, વાજેબ હેકે પેહલે કઝા પરહકે, પીછે ઉસકે અદા પરહે. ઓર જો દો ચાર નમાજેં કઝાહો વાજેબ હેકે તરતીબસે પરહે યાને પેહલે સુબ્હકી, ફીર ઝોહરકી ઇસી-તોર આખેર તક. અગર એક નમાજ કઝાહો, ઓર ઉસકી યાદ-પર દુસરે વકતકી પરહે, અદા નમાજ સહીહ નહુઇ, અગર કઝા નમાજ યાદહે, ઓર વકત અદાકા તંગહે, કે દોનો નમાજેં નહીં પઢ સકતા, ચાહીએ અવ્વલ નમાજ અદા પરહે, પીછે ઉસકે કઝા પરહે. ઓર જો કઝા નમાજ ભુલગયા ઓર અદા પરહલી, તોભી જાયેજ હે; બાદ ઉસકે કઝા પરહલે ઓર જો કીસી શખ્સને છે નમાજેં કઝાકીં, અબ સાતવીં નમાજ ઉસકી યાદપર પરહની જાયેજ હે. જબ ઉન છેહોંકો પરહ ચુકેગા, ફીર સાહેબે તરતીબ હોજાયગા. અગર બાદ

ઉસકે એક યા દો યા તીન યા ચાર યા પાંચ નમાજે કઝા હોં, પેહલે ઉનકો પરહલે. તબ વકતકી નમાજ પરહેગા ઔર જો છે કઝા હુઇ, ફીર તરતીબ સાકેત હુઇ, ફીર જબ ઉન છેચોંકો પરહ લીયા, સાહેબે તરતીબ હોગયા. અગર નમાજી નમાજકે અંદર કુછ બાત બોલ ઉઠે જાનકે યા ભુલકે યા કીસીકો સલામ કરે, યા જવાબ સલામકા દે ઝબાનસે યા ખાવે યા પીવે, યા અવાજ કરકે રોએ દર્દ મુસીબતસે, યા આહ કરે, યા અખ અખ ખાંસે, યા છીંકને વાલેકો 'યર હમો કુમુલ્લા' કહે, યા કીસોને અપની ખબર નેક યા ખુશીકી બાત કહે, ઔર ઉસને જવાબમેં કહા 'સુબોહાન અલ્લા' યા 'અલહમ્દો લીલ્લાહ', યા નમાજ મેં કુરાન એસા ગલત પરહા જીસ્સે મઅને ઔર હોગયે યા અપને ઈમામકે સીવાએ કીસી ઔરકો ગલતી બતાયા, યા નમાજમેં કુરાન ભુલગયા, ઔર અપને મુકતદીકે સીવા કીસી ઔરકે બતલાનેસે લુકમા લે લીયા, યા નજાસત પર સીજદા કીયા, યા કીબલેકી તરફસે છાતી ઉસકી ફીરે, યા નમાજમેં કોઇ ફરઝ બેઉજ્રર તરક કીયા, યા સીજદેમેં દોનો પાંવ જમીનસે ઉઠાલીએ, યા નમાજમેં કુરાન દેખકે પરહા યા નમાજમેં ઇમામકે આગે ખડા હોગયા, નમાજ ઉસકી ઉન સબ સુરતોંમેં બાતેલ હુઇ; યાને ટુટ ગઇ ઔર જાતી રહી;

ફીર નમાજ પગ્હે, ઓર જો નમાજકે અંદર અમલે કસીર કીયા નમાજ ટુટી અમલે કસીર વોહ હે, કે જો કામ દોનોં હાથોંસે હુવા કરતાહે. ઓર નમાજીને ઉસી કામકો દોનોં હાથોસે કીયા, યા એક હાથસે કીયા, નમાજ ટુટી. અગર નમાજમેં મુસકુરાયા બગેર આવાજકે, ન વઝુ જાએ ન નમાજ, ઓર જો આવાજસે હંસા પર ઉસને સુના ગેરને નસુના, અયેસી હંસીસે નમાજ જાતિહે, પર વઝુમેં ખલલ નહીં હોતા; ઓર જો ખીલ ખીલાકર હંસા ગેરોંને સુના વઝુભી ગયા ઓર નમાજભી ગઇ. અગર કસ્દ કરકે વઝુ તોડે નમાજ ફાસેદ હુઇ, અગર તીનબાર યા એક રૂકનકે અંદર નમાજમેં બદન ખુજલાયા નમાજ ફાસેદ હુઇ.

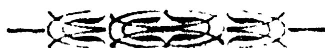
બયાન ફરકમેં મર્દ ઓર અવરતકી, નમાજમેં

અવ્વલ તકબીરે તહરીમામેં મુંઢોં તક હાથ ઉઠાએં ઓર મર્દ કાનોં તક. અવરતેં સીનેપર હાથ બાંધેં, ઓર મર્દ નીચે નાફકે. અવરતે સીજદેમેં હાથ જમીનસે ઓર રાનેં પેટસે મીલી રખેં, ઓર મરદ ઇલાહેદા. અવરતેં અત્તહીયાત પઢનેકે લીએ દોનોં પાંઉં દાહને તરફ નીકાલકર

બેઠેં, ઓર મરદ બાએં પાઉંપર ઇસ તરેહ બેઠેં કે ઉંગલી યાંકા મોંહ દાહને જાનેબ રહે, ઓર દાહના પાઉં ખડા રખેં, ઇસ તરેહકે એડી ઉપર રહે. અવરતેં બઆવાજ બલંદ એક હરફભી નપરહેં, ઓર તકબીરે તશરીકભી અવરતેં આહીસ્તા કહેં ઓર મરદ જહરીમેં જહર કરેં. નમાજ જુમાકી અવરતોં પર ફરજ નહીં, મરદોંપર ફરજહે. નમાજ ઇદેન અવરતોં પર વાજેબ નહીં, મરદોંપર વાજેબહે. જમાઅતસે નમાજ પરહની અવરતોંપર સુન્નતે મવકેદા નહીં, મરદોંપર સુન્નતે મવકેદા હે. અવરતેં સીરફ અવરતોંકી ઇમામત કર સકતીહેં, ઓર મરદ દોનોંકી. અવરત ઇમામ હો તો સફકે દરમીયાનમેં ખડી રહે, ઓર મરદ આગે. અવરતકો સફ આખેરમેં જીયાદા સવાબહે, ઓર મરદોંકો સફ અવ્વલમેં જીયાદા સવાબ મીલતાહે.

બયાન મકરૂહાતે નમાજકા

મકરૂહાત નમાજકે બહોત હેં, બાઝે ઝરૂરી બયાન હોતેહેં. અગર વાજેબ નમાજકા તરક કીયા મકરૂહે તહરીમી હુઇ, યાને બહોત મકરૂહ હુઇ; વાજેબહે અયસી નમાજ

ફીરકે પરહે, ઓર જો મુજાતેં મનકેદા તરફકી તોળી ફીરકર પરહે, ઓર જો મુસ્તહબ તરક કીયા નમાજ સહીહ હે, પર થોડાસા સવાબ કમ હુવા. નમાજમેં હરકત અબસ યાને બેફાયદા કરની મકરૂહ હે, અગર થોડીહે, ઓર જો બહોત હે નમાજ ફાસેદ હોતી હે. નમાજમેં માથેકી મીટ્ટી પુછની મકરૂહ હે. ઓર કપડેકો મીટ્ટીસે બચાનેકે વાસ્તે ઉઠાના મકરૂહ હે, ઓર કપડેકો કાંધેપર ડાલકે દોનોં તરફસે લટકાના યા કરતા યા જામા ફીરકે બંદ ઉસકે ન બાંધને મકરૂહ હે. સર નગે નમાજ કરની મકરૂહ હે, સરપર બાલોંકા જુડા બાંધકે નમાજ મકરૂહ હે; બલકે સવાબ યું હે કે બાલોંકો નમાજકે વકત ખોલદે તો વોહભી સીજદા કરેં. માથેકે આગેસે કંકર મીટ્ટી દુર કરની મકરૂહ હે, જો સીજદા હો સકે; અગર જો ન હોસકે, એકબાર યા દોબાર દુર કરે, તીનબાર ન કરે. ઉંગલીઆં નમાજમેં ચટકાની મકરૂહ હે. નમાજમેં ઇધર ઉધર દેખના યા આસમાનકી તરફ દેખના યા હીલના દાહુને તરફ બાએં તરફ, ઓર જીમાઇ લેના અંગડાઇ તોડની, જમીનપર સીજદા કરતેમેં બાહેં ડાલની યા પેટસે ગાન મીલાની મકરૂહ હે. ઓર મરદકો લાલ, જર્દ કપડોંસે યા રેશમી કપડોંસે યા ઘેરા પઘડી સરપર બાંધકે નમાજ મકરૂહ હે. ઓર જીન કપડોંમેં આદમી યા જાનવરકી

મુરતહો, નમાજ પઢની મકરૂહ હે. ઓર નમાજીકે આગે ચલા જાના બહોત બડા ગુનાહ હે, ઈસવાસ્તે નમાજીકો લાઇક હેકે જીસ જધે રસ્તા ચલતાહો નમાજ ન પરહે, બલકે એક લકડી અપને આગે ખડી કરકે પરહે. નમાજમેં ખાંસના ખુબ નહીં, જબતલક જોર ન કરે, લાચારીકો મેઅાફ હે. જીસ વકત ભુખ ગાલેબ હો ઓર ખાનાભી તૈયાર હો ઓર વકત બડા હો, યા ઇનસાનુકો એહતીયાજ મકાને ઝુરૂર યા પેશાબકી હો નમાજ મકરૂહ હે, અવ્વલ ખાતેર જમા કરકે નમાજ પરહે. જો નમાજ મકરૂહહો ફેરકે પરહના ખુબહે, તો કયામતકે અજાબસે છુટે, ઓર જો નમાજ ન પરહા, ફરજ સરસે ઉતરા, પર તકસીરવાર હુવા.

બયાન બીમારકી નમાજમેં

અગર ઇનસાન બીમારહો અયસાકે ખડા ન હોસકે બેઠકે નમાજ પરહે, ઓર રૂકુઅ સીજદા કરે; ઓર જો રૂકુઅ સીજદાભી ન હોસકે તો દોનોંકે વાસ્તે ઇશારા કરે પર રૂકુઅકે વાસ્તે થોડા ઝુકાવે, સીજદેકે વાસ્તે બહોત ઝુકાવે. ઓર જો બેઠનેકી તાકત નહો, લેટકે નમાજ ઇશારેસે

પરહે, ચીટ લેટે, ઓર પાંવ કીબલેકી તરફ કરદે, યા જયસા ઓરમેં લીટાતેહે, ઉસીતોર લેટકર કીબલેકી તરફ મુંહ કરકે. ઓર જો અયસા બીમારહો કે ઇશારતકે વાસ્તેભી સર ઉઠા નહીં સકતા નમાજ મવકુફ રખે, જબતક હકતઆલા સર ઉઠાનેકી તાકત દે; જબ તાકત સર ઉઠાનેકી આવે, નમાજ શુરૂ કરે. ઓર બાઝે ઉલમાને કહાહે, જીસે તાકત સર ઉઠાનેકી નહો, દીલમેં નીયત કરકે દીલસે નમાજ પેરહે, ઓર પલકોં સે ઇશારા રૂકુઅ સીજદોંકા કરે. ગરઝ નમાજ ન છોડે, કે છોડના નમાજકા બહોત બદચીજ હે; કયામતકે દીન ઉનમા જીકો સખ્ત અજાબ હોગા.

બયાન મુસાફેરકી નમાજમેં

અગર ઇનસાન તીન મંનજીલ યા જીયાદા સફરકા ઇરાદા કરકે અપને ઘરસે બાહેર નીકલે, ઓર ઇમારત શેહેરકીસે બાહેર હો, અબ યેહ શખ્સ મુસાફેર હુવા. ચાહીએ કે ચાર રકાત ફરઝકી દો રકાત પરહે. યાને ઝોહર, અસર ઓર ઇશાકી નમાજ દો રકાત પઢે; ઓર મગરેબકી નમાજ પુરી પરહે, કમ ન કરે. ઓર જો મુસાફેર ઇમામ હો, ઓર

મુકીમ મુકતદીહો, મુસાફર અપની દો રકાત પરહકે, સલામ ફેરે ઓર મુકીમ મુકતદી ખડા હોકે દો રકાત અપની બાકી પરહકે સલામ ફેરે. અગર મુસાફીર અપને ઘર આયા અબ સફર તમામ હુવા, ચારોં રકાત આકે ઘરમેં પરહે. ઓર જો રા હમેં મુસાફરને કીસી શહેરમેં યા કીસી ગાંવમે પંધરા દીન યા પંધરા દીનસે જીયાદા રહનેકા ઇરાદા કીયા, તોભી ચાર રકાત પરહા કરે; જાં ઉસ મકાનસે સફર કરેગા, ફીર દુગાના પરહેગા. મુસાફર સુન્નતોંકો કમ ન કરે. પર જો રાહમેં ચલા જાતાહો, ઓર સુન્નત પરહનેકી ફુરસત ન પાવે, સુન્નત મવકુફ કરે, ઓર ફરજ પરહલે.

બયાન નમાજે જુમએકા..

૨ રકાત તહયતલ વઝુ, ૪ રકાત કબલલ જુમા સુન્નત, ૨ રકાત ફર્જ, ૪ રકાત બાદલજુમા સુન્નત, ૨ રકાત બાદલ જુમા સુન્નત ૨, રકાત બાદલ જુમા નફીલ- (ઇસતોર ૧૬ રકાત જુમાકીહે.)

૨ રકાત તહય તલ વઝુકી નેયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકાતયને

સલાતલ તહય તલ વઝુએ મુત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબ તીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૪, રકાત કબલલ જુમા સુન્નતકી નેયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકાતીન કબલલ જુમોઅતે સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, દો રકાત ફર્ઝકી નેયત.

નવેતો અન ઉસકેતા ફરદઝ ઝોહુરે અન ઝીમ મતી એ અદાએ રકાતયને સલાતીલ જુમોઅતે ઇક તદયતો બે હાજલ ઇમામ મુત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૪ રકાત બાદલ જુમા સુન્નતકી નેયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકાતીન બાદલ જુમઅતે સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, રકાત બાદલ જુમા સુન્નતકી નેયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકાતીન સલાતલ બાદલ જુમઅતે સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, રેકાત નફીલ બાદલ જુમાકી નેયત.

નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકાતયને નફ્લીલ બાદલ જુમઅતે મુત વજ જેહન ઇલા જેહુતીલ કાબતીશ શારીફતે અલ્લાહો અકબર.

નમાજ જુમઅકી ફરઝ હે, દો રકાત જમાઅતસે શ હેરમેં અકેલે સહીહ નહીં, ગાંવમેંભી સહીહ નહીં જુમ અકી ફરઝ પરહનેસે ઝોહરકી નમાજ સરસે ઉતર જાતીહે. 'જુમઅકે દીન દોપહરકે બાદ વકત અજાંકે, ખરીદો ફરો-ખ્ત હરામ હે, તૈયારી નમાજકી કરે, ઓર દુન્યાકે કારોબાર અવકુફ કરે. જબ ઇમામ ખુતબા પરહે, ઉસકી તરફ સબ મુતવજહ હોકે, ખુતબા સુને અવ્વલસે આખેર તક; ખુતબે કે વકત બાતેં નકરે, ઓર નમાજ સુન્નત, નફીલ ન પરહે; ચુપ બેઠે રહેં જબ નમાજ હોલે, ખરીદો ફરોખ્ત મબાહ હુએ જુમઅકે દીન શહેરમેં ઝોહરકી નમાજ જમા અતસે મકરૂહ હે. — તરકીબ જુમઅકી નમાજ પર હનેકી, પેહલે વઝુ કરકે દો રકાત તેહયતલ વઝુ પરહે, બાદ મોઅજ્જન જબ સલાત કહે ઉસવકત ચાર રકાત કબ લલ જુમઅ સુન્નત પરહે. ઉસકે બાદ મોઅજ્જન અજાં કહે, ઓર ખતીબ ખુતબા પરહે; જબ ખતીબ ખુતબા પર હ ચુકે તબ બાદ જમાઅતસેં દો રકાત ફરજ પરહે; બાદ

આર રકાત મુન્નત બાદલ જુમઆ, ફીર દોરકાત મુન્નત ઓર દોરકાત નફીલ પરહે. નમાજ તમામ હુઇ.

બયાન નમાજે ઈદેનકા.

ઇદુલફીતરકી નમાજકી નૈયત— નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકાતયને માઆ સીતતા તકબીરા તીન સલાતા ઈદીલફીતરે ઇક તદેતો બેહાજલ ઇમામ મુત વજ જેહન ઇલા જે હતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર. — **નૈયત નમાજ ઇદુઝઝોહાકી.**

—નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકાતયને માઆસીતતા તકબીરાતીન સલાતા ઈદીલ અદહા ઇક તદયતો બેહાજલ ઈમામ મુત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

ઇદુલફીતરકે દીન સુન્નત યું હેકે પેહલે કુછ ખાવે, ઓર મીસવાક કરે, ઓર ગુસલ કરકે અછછે કપડે પેહને ઓર ખુશબુ અગર મુયસ્સરહો લગાવે; ઓર સદરકા ફીતરકા ફકીરોકો દેકે ઇદગાહકો નમાજકે વાસ્તે જાવે, ઓર રાહમે આહેસ્તા આહેસ્તા તકબીર કેહેતા હુવા ચલાજાવે;

જબ ઈદગાહમેં પહોંચે તકબીર મવકુફ કરે, તકબીર યું હે. **"અલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર લાઈલાહા ઈલ્લ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર વલ્લીલ્લા હીલ હમ્દ"** વકત નમાજે ઈદેનકા ઈશરાકકે વકતસે દો પહેરતક હે. ઈદેનકી નમાજ યું પરહે – પેહલે નેયત કરકે તકબીરે તહરીમાકે બાદ હાથ બાંધકે **'સુબહાના કલ્લા હુમ્મા'** પુરી પરહે, જબ પરહ ચુકે દોનોં હાથ કાનોં તલક ઉઠાકે **'અલ્લાહો અકબર'** કહે, ઓર હાથ છોડે ફીર હાથ ઉઠાકે **'અલ્લાહો અકબર'** કહે ઓર હાથ છોડદે, ફીર હાથ ઉઠાકર **'અલ્લાહો અકબર'** કેહકે હાથ બાંધલે, ઓર કીરાઅત પરહે, ઓર રૂકુઅ, સીજદે કરકે એક રકાત પુરી કરે ઓર દુસરી રકાતમેં જબ કીરાઅત પરહ ચુકે, ઉસાતોર તીનબાર **'અલ્લાહો અકબર'** કેહકે ફીર હાથ તીસરી બાર ન બાંધે, બલકે ચોથીબાર **'અલ્લાહો અકબર'** કેહકે રૂકુઅ કરે, ઓર દુસરી રકાતભી પુરી કરકે અત્તહીયાત પરહકે નમાંજ તમામ કરે. ઈદુઅઝહાકે દીનભી યુંહી કરે, જયસે ઈદુલફીતરમેં હે; પર નમાજસે પેહલે ન ખાએ, બલકે બાદ નમાજે ઈદકે અપની કુરબાની મેંસે ખાવે, ઓર રાહમેં તકબીર પુકારકે પરહતા ચલે, ઓર દોનોં ઈદોંમેં બેહતર યું હેકે, એક રાહસે જાવે દુસરી

રાહસે આવે. નવવી તારીખ ઝીલહજકીસે તેરવીં તારીખ અસરકી નમાજ તલક એકબાર પીછે હર નમાજ ફરઝકે તકબીર પુકારકે કહે.

બયાન નમાજ *તરાવીહકા.

નેયત તરાવીહકી નમાજકી.- નવેતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા + રકઆતયને + સુન્નત તરાવીહ § ઈકતદૈયતો બે હાઝેરુલ ઈમામ § મુતવજ્જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

ઝીસરોજ રમઝાનકા ચાંદ દેખે ઉસરાતસે તરાવીહકો શુરૂઅ કરેં, ઓર જબ શવ્વાલ મહીનેકા ચાંદ દેખે, ઉસ રાતકો તરાવીહ મોકુફ કરે. તરાવીહકી બીસ રકાતેં હેં, ઓર ઉસકે પરહનેકી તરકીબ ઇસતોર હે- યાને પેહલે ઈશાકી ચાર રકાત સુન્નત, ઓર ચાર રકાત ફરઝ પરહે, બાદ દો રકાત

---

* તરાવીહમેં દો રકાતકી નેયત કરેતો, ઉપર જો નેયત લીખી હુઈહે વોહી પરહે. લેકીન જો ચાર રકાતકી નેયત કરેતો + રકાતયને + લીખાહે, વહાં 'અરબા રકાતીન' પરહે. ઓર અગર અકેલા નમાજ પરહે તો § § યેહ નીશાનીકે બીચકી ઇબારત છોડદે, ઓર ઇમામકે સાથ પરહતા હોતો, ઇસકુ નછોડે.

સુન્નત, ઔર દો રકાત નફીલ પરહે. ઇસતોર ઈશાકી બારા રકાત પરહકે, તરાવીહકે વાસ્તે સબ મીલકે સલાત કહેં, વોહ યેહ હૈ

અસ સલાતો સુન્નત તરાવીહ વ રહમતુલ્લાહે લાઈલાહા ઈલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ. યેસલાત કહે બાદ નેયત નમાજકી કરકે દો રંકાત પરહે. જબ દો રકાત પરહ ચુકે, તબ યેહ પરહે "કુદ્દુસુન મીનલ્લાહે વ નેઅ મતુવં વ મંગફે રતુન વ રહ મહુ, લા ઇલાહા ઈલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ." ફીર દુસરી દો રકાત પરહે, ઔર પરહે બાદ યેહ દુઆ પરહે. "સુબહાના જીલ મુલકે વલ મલકુત સુબહાના જીલ ઇજ્જતે વલ અઝમતે વલ હયબતે વલ કુદરતે વલ બહાએ વલ કીબરીયાએ વલ જબરૂત સુબહાનલ મલેકીલ કુદ્દુસ સુબહાનલ મલેકીલ હૈઇલ લજી લા યનામો વલા યમુતો વલા યફુતો સુબ્બુ હુન કુદ્દુ સુન રબ્બોના વ રબ્બુલ મલા યે ક તો વર રૂહ." ઇસકે બાદ કોઇ દુઆ જો આગે ઇસ રીસાલમેં લીખી હુઇહૈં ઉનમેંસે યા દુસરી કોઇ પરહે ઔર દુઆંકે બાદ 'નબીઓના મોહમ મદ નીલ બદરો સલ્લુ અલેહે સલ લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ વ લાઈલાહા ઇલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ,' પરહે.

ઉપર જો બયાન લીખાહે ઇસતોર તમામ તરાવીહમેં અમલ કરે, યાને હર દો રકાતકે બાદ ફદલુન મીનલ્લાહે પુરી પરહે ઓર જબ ચાર હોવે તબ સુબહાન્ જીલ મુલ્કે પુરી પરહે, ઓર દુઆ પરહે; ઓર જબ ચાર રકાત હોવે ઓર દુઆ પરહે ઉસકે બાદ બણામેસાના મોહંમદ લીખા હે વોહ પુરી પરહે. ઓર જબ આઠ રકાત હોવે, ઓર સુબહાના જીલ મુલ્ક પરહકે દુઆ પરહે, બાદ ખલાફતો રસુલીલ્લાહે બીલ સીદ્દીકે વત તહુકીક કાતેલત કફરતે વજ જનદીક અમીરીલ મોમીનીના વ ઇમામીલ મુત તકીના સયેદના અબી બકરે નીસ સીદ્દીક રદી અલ્લાહો તઆલા અનહો લા ઇલાહા ઇલ લલાહો વલાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ.' પરહે ઓર જબ બારા રકાત હોવે તબ. 'રઈ સુલ અસહાબે સુનત વેરૂલ મસાજેદે વસ મોગબરે વસ મેહરાબ અમીરીલ મોમેનીના વ ઇમામુલ આદેલીના સયેદીના ઉમર રલ્લીલ ખત તાબ રદી અલ્લાહો તઆલા અનહો લાઇલાહા ઇલ લલાહો વલાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ,' પરહે. ઓર જબ સોલા રકાત હોવે તબ જામે ઉલ કુરઆને કમગલીત તરતાબે ફી લવહીર રહમાને ઇમામુલ મુનવ વરેઇના અમીરીલ મોમેનીના સૈયેદાના ઉસમા નબનો અફ્ફાન રદી અલ્લાહો તઆલા અનહો લાઇલાહા ઇલ લલા

હો વલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હુમ્દ' પરહે. ઓર જબ બીસ રકાત હોચુકે તબ, 'અ સ દુલા હીલ ગાલેબ મઝહરૂલ અજાએબે વલ ગરાએબ ઇમામુલ અશ જ ઇના અમીરીલ મોમેનીના સૈયેદોના અલી યોબનો અબી તાલેબ રદી અલ્લા હો તઆલા અનહો લા ઈલાહા ઇલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હુમ્દ." પરહે. ઇસકે બાદ વીતરકી તીન રકાત ઇમામકે સાથ પરહે, ઓર દો રકાત નફીલ ઇશાકી પરહે. બાદ કોઇ દુઆ પરહે.

બયાન આશુરેકી નમાજકા.

આશુરેકે દીન છે રકાત પરહે. હર રકાતમેં બાદ સુરે ફાતેહાકે વશશામ્સ એકબાર, ઓર કદર એકબાર, ઓર સુરે ઇજાજુલ જલતીલ અરદો એકબાર, ઓર તીન કુલ એક એકબાર પરહે. બાદ સલામકે સીજદેમેં કુલયા એચોહલ કાફેરૂન સાતબાર પરહે, તમામ ગુનાહ બખ્શે જાએં.

બયાન તહજ્જુદકી નમાજકા.

બારા રકાત નમાજ તહજ્જુદકી હેં, ઓર ઇસકે પરહને

કી બહોત તરકીબેં હેં, લેકીન સહેલતર તરકીબ યેહહે, કે હર રકાતમેં બાદ સુરે ફાતેહાકે સુરે કુલહો વલ્લાહકો પહેલી રકાતમેં બારા મરતબે, દુસરીમેં ગ્યારા મરતબે ઓર તીસરી મેં દસબાર, ઇસ તોર હર રકાતમેં એક એક બાર કમતી પરહે, તો આખેરકી રકાતમેં એકબાર કુલહો વલ્લાહ પરહની હોગી. યેહ નમાજ બાદ ઇશાકે દેરસે પરહે. ઓર જીસકો પરહની મંજુર હોતો ઇશામેં વીતર ન પરહે. જબ તહજ જુદકી નમાજ પરહલે, તબ બાદ વીતર પરહે.

બયાન જનાજેકી નમાજકા

મુરદએ મુસલમાનકો ગુસલ દેના, ઓર કફન ઓર દફન કરના, ઓર નમાજ જનાજેકી પરહની ફરઝે કીફાયત હે, જો બાઝે મુસલમાનભી યેહ કામ કર લેંગે સબકે સરસે ઉતર જાયગા, ઓર જો કીસીને ન કીયા જીસ જીસકો મુરદેકા અહવાલ માલુમ હોગા, સબ ગુનાહગાર હોંગે. ઓર મુસલમાન પર લાજીમ હે, કે અપની મોત યાદ રખે, હદીસ શરીફમેં લીખાહે, જો કોઇ અપની મોતકો દીનમેં બીસ મરતબે યાદ કરેગા, દરજા શહાદતકા પાયગા. ઓર લાજીમ

હુએ, કે જો કીસીકા દેન, યા હક, ઉસપર આતાહો, યા નમાજ, રોજા, યા કફારા કસમકા, યા કુછ ઓર ઉસકે જીમમે હો, ઉન સબ ચીજોંકો લીખકર અપને પાસ રખે; અગર અચાનક મોત આવે, ઉસકે પીછે વારેસ ઉસકો અદા કરેં. જબ ઇનસાન મરને લગે, ઉસકે પાસવાલે કલમા પરહેં, ઓર સુરે યાસીન. •જબ મરજાવે જલદીસે ગુસલ કફન કરકે નમાજ જનાજેકી પરહકે દફન કરેં. ઓર સબર કરે; રોના ચીલ્લાના ઓર હાએ હાએ કરના, ઓર બાલ નોચના ઓર છાતી પીટના હરામ હે બલકે હજરતને અયસે લોગોંપર લાનત કીહે, લેકીન ફકત દીલસે ગમ કરના, ઓર આંસુસે આહેસ્તા રોના મુજાયકા નહીં. અગર બગેર નમાજ પરહે મુરદેકો દફન કીયા, તીન દીનકે અંદર નમાજ ઉસકી ગોર પર પરહે. નમાજ જનાજેકી યું હે– પેહલે નેયત કરે વોહ નેયત યેહ હે 'નવેતો અન ઓવંદ્દીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા તકબીરાતીન સલાતાલ જનાજતે ફરદુલ કીફાયતે વસ સનાએ લીલ્લાહે તઆલા વસ સલાતે અલન નબીએ વદ દોઆઓ લીલ મેયતે ઇક તદેયતો બે હાજલ ઇમામ મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર' નેયત કરે બાદ દોનોં હાથ કાનોંતલક ઉઠાવે, ઓર બાંધલે ફીર હાથ ન ઉઠાવે; ઓર યેહ દુઆ પરહે સુબહ

નકલ્લા હુમ્મા વબે હમદેકા વ તબા રકસમોકા વ તઆલા જદ્દોકા વ જલ્લ સનાઓકા વલા ઇલાહા ગયરોકા. ફીર અલ્લાહો અકબર કેહકે યેહ પરહે. "અલ્લા હુમ્મા સલ્લે અલા મોહમ્મદીન વઅલા આલે મોહમ્મદીન કમા સલ્લયતા અલા ઇબરાહીમા વ અલા આલે ઇબરાહીમા ઇન્નકા હમીદુન મજીદ" તીસરી બાર 'અલ્લાહો અકબર' કેહકે અગર બાલગ યા અવરત હોતો યેહ પરહે. "અલ્લા હુમ મગ ફીરલે હય્યેના વ મય્યેતેના વ શાહેદેના વ ગાએબેના વ સગીરેના વ કબીરેના વ ઝકરેના વ ઉનસાના વ હુરરેના વ અબદેના અલ્લા હુમ્મા મન અહયયતાહુ મીનના ફ અહયેહી અલલ ઇસલામ વમન તવફ્ફયતહુ મીનના ફ તવફ્ફહુ અલલ ઇમાન અલ્લા હુમ મગ ફીરહો વર હમહો વઆફેહી ફઆફેહી અનહો' અગર નબાલગ લડકાહો તો ઇસકે બદલે યેહ દુઆ પરહે અલ્લા હુમ મજ અલહો લના ફરતન વજ અલહો લના અજરન વ ઝુખરન વજ અલહો લના શાફેઅન વ મુશફ્ફેઆ." અગર લડકી હોતો ઉસકે બદલે 'અલ્લા હુમ મજ અલહા લના ફરતન વજ' અલહા લના અજરન વ ઝુખરન વજ અલહા લના શાફેઅન વ મુશફ્ફેઆ" ફીર ચોથી બાર "અલ્લાહો અકબર' કેહકે 'રબ્બના આતેના ફીદ દુનીઆ હસનતન વફીલ આખેરતે હસનતન વકેના અઝાબન નાર' પરહકે દોનોં તરફ સલામ

ફરે, નમાજ તમામ હુઈ.

જો બચ્ચા પયદા હોકે રોવે યા હરકત કરે, કે જીના ઉસકા માલુમ હો, ઉસપર નમાજ પરહે. ઓર જો મુરદા પયદા હો, ગુસલ દેકે કપડેમેં લપેટકે દફન કરદેં, નમાજ ન પરહેં. જીસ અવરતકા ખાવીંદ મરે, ઉસ અવરત પર વાજેબ હયકે, ચાર મહીને ઓર દસરોજ તક સોગ કરે. યાને બનાવ સીનગાર મવકુફ કરે, મેહદી ચુડી સુર્ખ જાફરાની કપડા ઇસ્તેમાલ ન કરે; ઓર સરમે તેલ સુરમા કાજલ ન લગાવે; ઓર ખાવીંદકે ઘરસે બાહર ન જાએ ઓર જો કોઇ કારોબાર સબદ સમજો ના, લાચારીકા દીનમેં બાહર જાયા કરે; ઓર રાતકો ઉસી ઘરમે રહા કરે, પર જો ચોગકા ગતકા ખતરહો, યા ઘર ગીરજાવે, યા કોઇ જબરદસ્તીસે ઉસે ઘરસે નીકાલે, લાચારીકો કીસી ઓર ઘરમેં જાકે સોગ કરે. પર સબરંગસે બેઠા રહે. પીટના ચીલ્લાના હરામ હે. જબ ચાર મહીને દસ રોજ હોવે. સોગ દુર કરે. યાને મેહદી યા ખુશબુ લગાવે. ઓર જો ખાવીંદકે સીવા કોઇ ઓર મરજાએ, બાપ યા ભાઇ યા બેટા યા ઓર કોઈ તીન દીન તક સોગ કરના જાયજ હે; વાજેબ નહીં ચાહે કરે ચાહે નકરે. ઓર તીન દીનમે જ્યાદા સોગકરના હરામ હે. કબરસ્તાનમે જીયારતકે વાસ્તે જાના સવાબ હે.

પર કબરોંકો દેખકર અપની મોત યાદ કરે, ઓર ખુદાસે અપને વાસ્તે ઓર મુરદોંકે વાસ્તે દુઆ રહેમતકી ઓર બખશીશકી માંગે, ઓર **"અલહમ્દ"** ઓર **કુલહો વલ્લાહ** ઓર **અલહાકોમુત તકાસોરો** યા ઓર કુછ કલમે પરહકે સવાબ ઉનકો બખશે. અવ્વલ કબરસ્તાનમેં જાકર યેહ દુઆ પરહે. **અસ્સલામો અલેય કુમ યા અહલલ કુબુરે મીનલ મુસ્લેમીના વલ મોમેનીના અન તુમ લના સલફુન વ નહનો લકુમ તબઉન વ ઇનના ઇનશા અલ્લાહો બેકુમ લાહેકુન યર હમુ લ્લા હુલ મુસ તક દેમીના મીનના વલ મુસતા ખેરીના નસ અલુલ્લાહા લના વ લ કુમુલ આફીયતા અલ્લાહુમ્મ લા તહરીમના અજરહુમ વ લા તફતીન્ના બાદહુમ વગફીરલના વ લહુમ."**

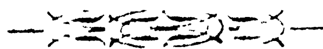
જો ઇબાદત ખુદાકે વાસ્તે કરે, નમાંજ, નફીલ, યા રોજા, યા હજ, યા ફકીરોંકો ખાલાના, યા પાની પીલાના ઓર ઉસ ઇબાદતકા સવાબ મુરદેકી રૂહકો બખશે, ઉસે સવાબ પહોચતાહે. પર જો નેયત ઉસ ઇબાદતમેં ખુદાકે વાસ્તે નહી, જયસા બાઝે જાહેલ કરતે હે યાને પીરોંકે નાનપર બકરા યા મુરગા પાલકે નીયાજ કરતેહેં. અયસી નીયાજ કામકી નહીં. અયસી બાતોંસે પીર નાખુશ હોતેહેં.

ઔર યેહ લોગ ગુનાહુગાર હોતે હેં, બલકે બાઝે ઉલમાને અયસે બકરે ઔર મુરગેકા ગોશ્ત ખાના હરામ લીખ્ખાહે. ખુદા મુસલમાનોંકો અયસી બલાઓંસે બચાવે. કબરોંકો સીજદા કરના હરામહે, ઔર ગીર્દ ઉનકે કુરબાન હોના, મન્નત ઉનકી માનની, ઔર રોશની કરની, ઔર દુઆ ઉનસે માગની બહોતહી બુરાહે. બલકે ઉનકે નામપર બેડીઆં પહેનની, ડોરે ડાલનેભી બુરા હે; ઔર સરપર બાલ ચોટી ઉનકે નામપર રખનીભી નીહાયત બુરા હે. યેહ રસમે જાહેલોંકી હેં. હકતઆલા નજાતદે. જીસે દુઆ અવલીયાકે વસીલેસે મંજુર હો યું કહે– યા અલ્લાહ મેરી મુરાદ ફલાને વલીકે તુફૈલસે બરલા. ઔર યું નકહે, યા પીર મેરી મુરાદ બર લાવ. ઔર નીયાજ યું કરે, યા અલ્લાહ મુઝે બેટાહો, તેરે નામકા ફકીરોંકો ખાના ખીલાઉંગા, ઔર સવાબ ઉસકા વલીકી રૂહકો બખશુંગા. યું નકહે યા પીર તુ મુઝકો બેટા દેગા, તેરી નીયાજ કરૂંગા. એસી બાતેં બહોત બુરી હેં, ખુદા અમલકી તવફીક દે. શબબરાતકો મુરદોંકી ગોરપર ચીરાગ જલાને, બલકે હર વકત જલાનેભી હરામ હે. અવલીયાકી ગોરહો, યા શહીદકી, યા કીસી ઔરકી. ઔર લાલ તાગે બાસનપર બાંધકે મુરદોંકી ફાતેહા દેની બેહુદા બાત હે. જીસે ફાતેહા દેની મંજુરહો, ખાના પાની ખુદાકે વાસ્તે

મોહતાજોંકો દેકે સવાબ મુરદેકો બખ્શદે, જીઆદા બખેડા બેવકુફી હે. ઓર શબબરાતકો ઘરોંકે અંદર બહોતસે ચારાગ જલાના, ઓર આતશબાજી છોડના હરામ હે, કયુંકે યેહ રાત બુજુર્ગીકી હે ઇસરાતમેં ઇબાદત કરે બીદઅતોંસે દુર રહે.

— · —

ઇસલામકા તીસરા રૂકુન જકાત.

બયાન જકાતકા

તીસરા રૂકુન ઇસલામકા જકાતહે, ઓર વોહ ફર્જ હે જોકોઇ ફર્જ નજાને વોહ કાફર હે. ઓર જીસપર ફર્જ હે, ઓર અદા નકરે, તો કયામતકે દીન ઉસકા માલ સાંપ બીછુ હોકે ઉસકે ગલેમેં તવક હોગા. ઓર સોના ચાંદી દોજખમેં ગર્મ કરકે, ઉસકે બદનપર દાગ દેંગે. જકાત ફર્જ હે, મુસલમાન આકેલ બાલેગપર. જબ માલેક નીસાબકા હો ઓર વોહ નીસાબ કાગબાગ જરૂરીસે બચ રહે; ઓર, નીસાબપર એક બરસ પુરા ગુજરે, યાને ગુલામ પર જકાત નહીં; ઓર લડકે ઓર દીવાનેકે માલપર જકાત નહીં. 'ઇમામ આઝમ' કે મજહબમેં ઓર ઉલમા ફરમાતે હેં, કે લડકે ઓર દીવાનેકે માલમે ભી જકાત ફરજ હે; ઉનકે

તરફસે વાલી ઉનકા દવે, ઔર જીસકે પાસ માલે નીસા બસે કમ હો, ઉસપર જકાત નહીં ઔર જીસકે પાસ માલ નીસાબ ભર હો, ઔર વોહ ઉતના યા ઉસસે જીઆદા કરઝદાર હો, ઉસપર જકાત નહીં રેહુનેકે ઘરોંમેં, પહેનનેકે કપડોંમેં ખીદમતકે ગુલામોંમે, સવારીકે જાનવરોંમે, લડાઈ કે હથયારોંમેં, કસબકે અવજારોંમેં, પરહુનેકી કીતાબોંમે, ઔર જોનસી ચીજેં ઘરકે કારોબારમેં કામ આતે હેં, જેસે તવા, તગારી, પકાનેકે બરતન, ઈનમેંભી જકાત નહીં જીસ માલમેં જકાત ફરજ હે, વોહ માલ તીન કીસમ હે એક કીસમ— નકદી યાને સોના ચાંદી ખાહ રૂપીઆ અશરફીહો. યા જેવર યા પતરે સોને ચાંદીકે હો. નીસાબ ચાંદીકે દો સો દીરમ હેં, જીનકે બાવન તોલે છે માશે ચાંદી હોતી હે. જીસે હુકતઅલા દે, ઔર ખા પીકે ઈતની ચાંદી ઉસકે પાસ બચે, ઔર બરસ દીન ઉસપર ગુજરે, ચાલીસવાં હીસ્સા ફરજ જાનકે ખુદાકી રાહમેં દે. ઔર નીસાબ સોનેકી બોસ મીસકાલ હેં, જીસકા સાત તોલે છે માશે સોના હોતા હે. જીસકે પાસ ઈતના સોના કારોબારે ઝુરૂરીસે બચ રહે, ઔર બરસ રોજ ઉસપર ગુજર જાએ ચાલીસવાં હીસ્સા જકાત દે. જીસકે પાસ નીસાબસે કમ ચાંદીહો, ઔર નીસાબસે કમ સોના હો, મોલ કરકે પુરા

કરલો, ઓર ચાલીસવાં હીસ્સા જકાત દે. નીયત જકાતમેં જરુર હે, બગેર નીયતકે અદા નહીં હોતી. જીસપર જકાત ફર્જ હો જીસવકત ચાલીસવાં હીસ્સા જુદા કરે, ઉસે જકાત જાનકર જુદા કર રખે, ઓર ફકીરોંકો દે. ઓર જો જુદા નકરે, જબ કીસી ફકીરકો કુછદે, ઉસ વકત જીમેં સમઝ લે કે જકાત ફરજ અદા કરતા હું- અગર નીયત જકાત કી નકી, ઓર સારા માલ બાંટ દીયા, જકાત સરસે ઉતર ગઇ ઓર જો કુછ માલ રખા, કુછ ફકીરોંકો દીયા, ઓર નીયત જકાતકી નકી, બાઝે ઉલમાને કહા હે, સારે માલકી જકાત ઉસ પર લાજીમ હે. ઓર બાઝોને કહા જીતના માલ બાંટા ઉસકી જકાત સરસે ઉતર ગઇ; જીતના રહા ઉસકી જકાત દે.

દુસરી કીસમ જકાતકી યેહ હે, કે સવદાગરીકે વાસ્તે ખરીદા કપડા, યા ગલ્લા, યા કુછ ઓર, જબ અયસે માલપર બરસ ગુજરે, ઉસકી કીમત કરે. અગર બાવન તોલે છે માશે ચાંદી યા ઉસસે જીઆદા કીમત ઉસકી ઠેહરે, ચાલીસવાં હીસ્સા જકાત દે.

તીસરી કીસમ માલ જકાતકી જાનવર હે. યાને ઊંટ, ગાયે, બકરીઆં નર માદા, અગર સારે બરસ યા આધે બરસસે જીઆદા જંગલમેં ચુગા કરે, જકાત ઉનમેં વાજેબ

હે. ઊંટકી જકાતકે મસાઇલ બયાન નહીં કીએ ગએ. તીસ ગાએ બેલોંસે કમમેં જકાત નહીં. જબ તીસ પુરે હોં ઔર બરસ ઉનપર ગુજરે, એક તબીઆ યાને પડયા યા પડવા બરસ દીનસે ઝીયાદા દો બરસસે કમકી દેવે. જબ ચાલીસ હોં એક મસના યાને દો બરસસે જીઆદા તીન બરસસે કમકા પડયા યા પડવા દેવે. જબ સાઠ હોં, દો તબીએ દે. જબ સત્તર હોં એક મસના ઔર એક તબીઆ, જબ અસ્સી હોં દો મસને. જબ નવ્વે હોં તીન તબીએ, ઔર જબ સો હોં દો તબીએ ઔર એક મસના દે. ઇસીતોરસે હરેક તીસમેં તબીઆ, ઔર ચાલીસમેં મસના દીયા કરે. ગાય બેંસકી જકાત એક તોર હે. ચાલીસ બકરેસે કમ જકાત નહીં, જબ ચાલીસ પુરે હોં ઔર બરસ ઉનપર ગુજરે, એક બકરી જકાત એકસો બીસ તક; જબ એકસો ઇકીસ બકરે હોં, તો દો બકરે જકાત દે દોસો તલક; જબ દોસોસે એક જીઆદા હો, તીન બકરે દે, એક કમ ચારસો તલક; જબ ચારસો પુરે હોં ચાર બકરે દે. ફીર હર સેંકડેમેં એક બકરી દીયા કરે. ભેડ બકરીકી જકાત એક તોર હે, ચાહે બકરી દે ચાહે બકરા દે. ઘોડે બડે સબ જાનવર ગીનકે જકાત દે, મુસલમાનોંકો દે, કાફરોંકો નદે, ફકીરોંકો દે, દવલતમંદોંકો નદે. દવલતમંદ વોહ

હે, કે માલીક નીસાબકા હો, ઓર જો નીસાબસે કમ માલ ઉસકે પાસ હો, જકાત ઉસે દેની જાયેજ હે. જકાત અપને માંબાપકો ઓર દાદા, દાદી, ઓર નાના, ઓર નાની, ઓર અવલાદકો, ઓર અવરત, ઓર અપને ગુલામ યા લોંડીઓ કો, ઓર ઉન લોગોંકો નહીયા જાયે, જીનપર ખુદ જકાત વાજેબ હે. ઓર અવરત અપને શૌહરકો ન દે. ઓર જકાતકા પએસા સૈયદોંકો ન દે, સીવા જકાતકે ઓર કુછ અદબ સે ગુજરાને અગર ચયે ભાઇ કરાબત વાલે મોહતાજ હોં, જકાત ઉનકો દેની ખુબ હે.

બયાન સદકએ ફીતરકા.

જો શખ્સ માલીક નીસાબકા હો, ઇદકે દીન સદકા ફીતરકા દેના ઉસપર વાજેબ હે, જીતને આદમી ઘરકે હોં, હરેકકી તરફસે દોસેર ગંદુમ, યા ચાર સેર જવ ફકીરોંકો દેકે ઇદકી નમાજકો જાએ. પર અપની જોરૂકે તરફ ઓર બેટા બેટી બાલેગોંકી તરફસે દેના જુરૂર નહીં; વોહ અપને પાસસે આપ દેવેં, અગર માલીક નીસાબકે હોં. પર ગુલામ બાંદીકી તરફસે દે. જીસને સદકા ફીતરકા ઇદકે દીન નહીયા

જબ ચાહે દે. જોકોઇ કીસીકે ઘર ઉતરે તીન દીન તક ઝીયાફત ઉસકી ખુશીસે કરની સુન્નત હે. સવાલ કરના બગેર મોહતાજીકે હરામ હે.

બયાન કુરબાનીકા.

જો શખ્સ માલીક નીસાબકા હો ઇદુઝઝોહાકે દીન કુરબાની ઉસપર વાજેબ હે બકરી બરસ દીનકી યા દુમ્બા દાની. યા ગાય દો બરસ યા જીઆદાકી, યા ઊંટ પાંચ બરસ કી [illegible] કુરબાન કરે. ઓર જો સાત આદમી એક ગાય યા ઊંટ શરાકત [illegible] જાએઝ હે, અગર સબકી ગરજ કુરબાની હો. [illegible] લીલ્લાહ કરે. કુરબાની ઇદકી નમાઝસે પેહલે [illegible] નહીં, ઇદકી નમાઝ પીછે ઝબેહ કરે. તીન દીનતક [illegible] હે, દસ ગ્યારવીં, બારવીં, અગર તીન દીનકે અંદર કુરબાની છુટી કુરબાની યા ઉસકી કીમત ફકીરોંકો દે. સદકા ફીતર ઓર ઇદુઝઝોહાકા હર સાહેબે નીસાબ પર વાજેબ હે, નીસાબસે પરહનેવાલે હો યા નહો. જયસા કપડા પેહનનેસે યા ઘર રેહનેસે જીઆદા હો, ઓર કીમત ઉસકી નીસાબ હો, ઓર નીયત તીજારતકી નહો, પર જકાત ફર્ઝ હોગી; જબ

નીયત તીજારતકી ઉસમેં હોગી ઔર બરસભી ઉસપર ગુજરેગા.

ઇસલામકા ચવથા રૂકુન રોજે રમઝાનકે

ચવથા રૂકુન ઈસલામકા રોજે રમઝાનકે હેં. જોકોઇ ફર્જ નજાને કાફરહે ઔર જીસપર ફરઝ હોં, નરખે બડા ગુનાહગાર હે. નૈયત રોજેમેં ફરઝ હે, બગેર નૈયતકે રોજા સહીહ નહીં. નૈયત રોજેકી હર રાત કીયા કરે. વકત નૈયતકા સારી રાત હે, સુબ્હકી નમાજસે પેહલે સબ ઉલમાકે મજહબમેં હે. લેકીન ઇમામે આઝમકે નજદીક જીસને નૈયત રોજેકી રાતમેં નકી, દીનમેં દો પહરસે પેહલે કરલે, અગર કુછ ખાયા પીયા નહો. ઔર દો પહેરસે પીછે નૈયત કીસીકે મજહબમેં સહીહ નહીં. અગર કીસીને ચાંદ રમઝાનકા અપની આંખોંસે દેખા, ઔર કાઝીને ઉસકી બાતપર એતેબાર ન કીયા, ઔર શહેર વાલોંકો રોજેકા હુકમ નકીયા, ઉસ ચાંદ દેખનેવાલે પર રોજા રખના વાજેબ હુવા. ઔર જો ઇદકા ચાંદ અપની આંખોસે દેખા, ઔર કાઝીને ઉસકે કેહનેસે ઇદ નકી, ઉસ શખ્સકો રોજા અફતાર કરના જાયજ નહીં. બલકે સબ મુસલમાનોકે સાથ ઇદ કરે. ઔર જો દોનો સુરત

મેં ઉસને રોજા નરખા, યા એકમેં ન રખા કઝા ઉસ રોજેકી ઉસપર વાજેબહે; પર કફારા ઉસપર વાજેબ નહીં. જીસને રમઝાનકે રોજેમેં કસ્દ કરકે ખાયા યા પીયા, ગીજા યા દવા યા જીમાઅ કીયા કસ્દન ઉસકા રોજા ટુટા. ઓર ઉસપર કઝા ઉસ રોજેકી વાજેબ હુઇ. ઓર કફારા યાને ગુનાહગારી ભી વાજેબ હુઇ. એક બરદા આઝાદ કરે, ઓર જો બરદા મોયસ્સર ન હોવે, તો દો મહીનેકે બીલા ફસલ યાને એક લખ્ત રોજે રખે. અગર કોઈ રોજા દો મહીનેકે અંદર ઉજરસે યા ગેર ઉજરસે ટુટ ગયા, ફીરકે નયે સીરેસે દો મહીનેકે રોજે રખે. પર જો અવરત હયેઝ ઓર નફાસકે ઉજરસે દો મહીનેકે અંદર કોઇ રોજા ખાયા મુજાયકા નહીં. ઓર જો રોજા રખનેકી તાકત નહો, સાઠ ફકીરોંકો ખાના દેવે; એક એકકો ઇતના દે જીતના સદકએ ફીતરમેં દેતા હે. ઓર બે રમઝાનકે સીવા ઓર કોઇ રોજા રખે ઓર તોડદે કફારત નહીં હોતી, બલકે કઝા વાજેબ હે. ઓર રમઝાનકા રોજા ખતાસે તોડા, જયસેં કુલ્લી કરતે હુએ બેકસ્દ હલ્કમેં પાની ઉતર ગયા, યા કીસીને ઉસે પછાડકે જોરસે હલ્કમેં પાની યા ઓર કુછ ડાલ દીયા, યા કાનમેં યા નાકમેં દારૂ ડાલદી, યા જો ચીજ દવા ગીજા નહીં જયસે કંકર મીટ્ટી લકડી ખાયા કસ્દ કરકે, યા મુંહ ભરકે કયેકી યા રાત.

ખ્યાલ કરકે ખાના સહરીકા ખાયા, પીછે માલુમ હુવા કે રાત નથી, બલકે સુબ્હે સાદીક હોગઈથી યા ઉસને ખયાલ કીયા કે દીન આખેર હો ગયા, ઓર રોજેકા વકત હો ગયા, યેહ બાત ખયાલ કરકે રોજા ખોલા પીછે દીન નીકલ આયા, યા સોતે આદમીકે હલકમેં પાની જા પડા, ઇન સબ સુરતોંમેં રોજા ટુટા, ઓર કઝા ઉસકી વાજેબ હુઇ. પર કફારા વાજેબ નહીં. ઓર જો રોજેકો ભુલ ગયા, ઓર ભુલકર ખાયા, યા પાની પીયા યા જમાઅ કીયા, યા ગુસલકી હાજત હુઇ, યા બદનપર તેલ મલા, યા આંખોં મેં સુરમા ડાલા, તોભી રોજા નહીં ટુટા. રોજેમેં ગીબત કરના યાને ગીલા કીસીકા કરના, ઓર કીસીકોં ગાલીદેના ઓર બુરા કેહના નીહાયત બદ હે. સવાબ રોજેકા જાતા રેહતાહે. બલકે રોજદારકો લાયક હેકે રોજેકો પાક સાફ રખે. ઓર હલાલ ચીજોંસે અફતાર કરે, ઓર ઇબાદતમેં મશગુલ રહે. જુઠ દગાબાજી મવકુફ કરે. ઇસ મહીને મુબારકકો ગની મત સમઝે, ઓર ઇબાદત ઇસ મહીનેકો સત્તર મહીનેકે બરાબર હે, ફકીર ગરીબકી ખીદમત ગનીમત જાને. ઓર સદકા ફીતરકા ઇદકે દીન નીહાયત ખુશીસે અદા કરે, તો રોજે ઉસકે મકબુલ હોં. મરીઝ ઓર મુસાફીરકો રોજે રમઝા-નકે ખાના જાયજ હે, ઓર જો રોજા રખે તોભી જાયજ હે

પર જો રોજા રખનેસે મરનેકા અંદેશા હો, રોજા રખના ગુનાહ હે. જીસ મરીઝ મુસાફરને રોજે રમઝાનકે ખાઓયે, ઓર વોહ ઉસી મર્ઝમેં મરગયા, યા સફરમેં મરગયા ગુનાહગાર નહીં; ઓર બીમાર ચંગા હોકે મરા યા મુસાફર મુકીમ હોકર મરા, જીતને દીન ચંગા હોકે જીતા રહા, યા મુસાફર મુકીમ હોકે જીતા રહા, ઉતને દીનોંકી કઝા વાજેબ હુઇ. જયસે દસ રોજે બીમારી યા સફરમેં ખાએ, ફીર અચ્છા હોકે યા મુકીમ હોકે પાંચ દીન જીયા અબ ઉસ પર પાંચ રોજોંકી કઝા વાજેબ હે. અગર કઝા નકી, વારીસ પર વાજેબ હે, કે હર રોજેકે બદલે દો સેર ગંદુમ યા ચાર સેર જવ ફકીરોંકો દે. પર દેના વારીસ પર જબ લાજીમ હે, કે મુરદા કેહ મરાહો, ઓર બગેર કહે વાજેબ નહીં. પર બગેર કહે વારીસને દીયા તોભી સહીહ હે. કઝા રમજાનકી ચાહે એક લખ્ત રખે, ચાહે ફર્કસે રખે, લેકીન કફારત એકા લખ્ત વાજેબ હે. જો શખ્સ નીહાયત બુરહા હો, ઓર તાકત રોજેકી ન રહે, રોજા ન રખે, ઓર એવજ હર રોજેકે બરો બર સદકએ ફીતરકે ફકીરોંકો દે, ફીર અગર તાકત રોજેકી આજાએ, ઉન રોજોંકો કઝા કરે. જો અવરત હમલસે હો, યા દુધ પીલાતી હો અગર રોજા રખનેસે ઉસકે બચ્ચેકો હજાહો, રોજા ખાવે, ઓર કઝા રોજેકી ઉસપર વાજેબ હે.

અવરત હયેઝો નફાસવાલી રોજા ખાવે. જબ પાક હો ઉસકી કઝા કરે. જો કોઇ ઇદુઝઝોહાકે અરફેકે દાન રોજા રખે, એક બરસ અગલે ઓર એક બરસ પીછલેકે ગુનાહાં બખ્શી જાવે. ઓર જો રોજા આશુરેકા રખે, એક બરસકે ગુનાહાં બખ્શી જાવે. જયસે નમાજ સીવા ખુદાકે કીસીકે વાસ્તે પરહની જાઇજ નહીં, રોજાભી કીસી ઓરકા રખના જાઇજ નહીં. ચુનાચે ફી જમાનના બાઝ જાહેલ અવરતેં પીરાંકે રોજે રખતી હેં, બહોત બુરાહે. બરસમેં પાંચ રોજે રખના હરામહે, ઇદુલફીતર. ઓર ઇદુઝઝોહા, ઓર જીલહજકી ગ્યારવીં, બારવીં ઓર તેરવીં, તારીખ કો રોજા નહીં રખે.

ઇસ્લામકા પાચવાં રૂકુન હજ.

પાંચવાં રૂકુન ઇસલામકા હજ હે, જીસે ખુદાએતાલા ખરચે રાહ ઓર સવારી દે, ઓર રાહમેં અમનહો, હજ ઉસપર ફર્ઝ હે. જોકોઇ હજકા ફર્ઝ નજાને વોહ કાફર હે. ઓર જીસપર ફર્ઝ હો. અદા નકરે વોહ ફાસીક યાને બડા ગુનાહગાર હે. હજ સારી ઉમરમેં એકબાર ફર્ઝ હે. જબ ખુદા અસબાબ મોયસ્સર કરે, ઉસવકત મસાઇલ માલુમ

ફરશે, ઇસવાસ્તે બાકી મસાઇલ બયાન ન કીયે.

બયાન અકીકેકા.

હદીશ શરીફમેં આયા હે. કે અકીકેકા યેહ હક હે કે જબ લડકા પયદા હોવે, તબ દો બકરે જુબ્હ કરે. ઓર લડકી પયદા હોવેતો એક બકરા જુબ્હ કરે. ઓર "હઝરત સલ લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ" ને અપના અકીકા ચાલીસવેં બરસ બાદ નબુવ્વતકે કીયાહે. ઓર જો શરાયત ઓર એહકામ કરબાનીકે હેં, વે શરાયત ઓર એહકામ અકીકેકેભી હેં. ઓર પયદા હોનેકે બાદ લડકેકે સીધે કાનમે અઝાન કહે, ઓર દાહુને કાનમેં અકામત કહે, ઓર થોડીસી ખજુર યા ઓર મીઠી ચીજ ચાબકે લડકેકે તાલુપર લગાવે. ઓર મુસ્તહબહે, જબ બચ્ચા બોલને લગે, તબ ઉસકો કલમએ તૈયબ તાલીમ કરે .કે પેહલે ઉસકી બાત કલમએ શરીફ હોવે. જુબ્હ કરનેવાલા વકત જુબ્હકે યેહ પરહે—

—"અલ્લા હુમ્મા હાઝેહીલ અકીકતો લે ઇબની ફુલાને દમોહા બે દમેહી વ લહમોહા બે લહમેહી વ અઝમોહા બે અઝમેહી વ જીલદોહા

બે જીલ્દેહો વ શાગ્રેહા બે શઅરેહી મુખપ્રોહા બે મુખપ્રેહો અલ્લા હુમ મજ અલલહા શીદાઅન લે ઇબ્નો મોનજ નારે બીસ્મીલ્લાહે અલ્લાહો અકબર." ઔર ફુલાનેકી જાએપર લડકેકા નામ લેવે. ઔર મજ્ઝુકકે હાડકા ન તોડે, ઔર સંધ સંધ જુદા કરે યા પકાકે પુરે પુરે અઝુ નીકાલે, ઔર એક રાન દાઇકો દેવે, ઔર ગોશ્ત તસદ્દુક કરે, ઔર માંબાપ ઉસકો ખાવે અગર ન ખાવેં તો મુઝાયકા નહીં. અકીકા સાતવેં રોજ કરે, અગર સાતવેં રોજ નકીયા, તો ચવધવેં રોજ યા એકીસવેં રોજ. ઇસતરેહ હફતેમેંકા ખ્યાલ કરલેવે. ઔર લડકેકા સર, મુંડાવે, ઔર બાલ ચાંદીસે તોલકર ફકીરોંકો તકસીમ કરે ઔર બાલકો કીસો મકાનમે દફનકરે.

બયાન મુતફર્રકાત નૈયેતોંકા, ઔર ફાતેહા ઔર દુઆઓંકા.

'રમઝાનકે રોજેકી નૈયત'.

નવેતો અન અસુમો ગદન મીન અદાએ શહરે રમદાન

ફેરદુલ્લાહે તઆલા.-

'રોજા ખોલનેકો નૈયત'.

અલ્લા હુમ્મા લકા સુમતો વબેકા આમનતો વ અલયકા તવક્કલતો વ° અલા રીજકેકા અફતરતો નવેતો સવમલ ગદે મીન શાહરે રમદાન.-

---

'અવરતસે સોહબત કરતે વકત યેહ પરહે'.

નવેતો અન અજ મઆ માઆલ મરાતીલ મનકુ હતે સે તલ બીલ મવલુદે ઇલા જેહતીલ ઇબાદતે બે આમરીલ્લા હીલ અઝીમ બીસમીલ્લા હીર રહમા નીર રહીમ.

આંખોંમેં સુરમા લગાતે વકત યેહ દુઆ પરહના

રબ્બના અતમીમ લના નુરના વગફીર લના ઇન નકા અલા કુલ્લે શેઇન કદીર.

'આયનેમેં દેખતે વકત યેહ પરહે.'

ફે તબા રકલ્લાહો અહ્સનુલ ખાલેકીન.

'મુરદેકા ગુસલકી નૈયત.'

નવેતો અગ તસેલ્લા હાજલ મૈયેતલ હાદેરા વાજેબલ ગુસલે ઇમતે સાલલ લે અમરીલ્લાહે તઆલા લે ઇસતેબા હતીસ સલાતે વ રફઇલ્લ હદસ.

'કુરઆનીકી નેયત.'

નવેતો અન ઉદહીયતા લીલ્લાહે તઆલા અલ્લા હુમ્મા હાજા મીનકા વ ઇલયકા ફ ત કબ્બલ મીનની બીસમીલ્લાહે. અલ્લાહો અકબર.

'જાનવરકે જુબ્હ કરનેકા નેયત'

નવેતો અન અજ બહા હાજલ*— હતતા યખરોજા મીનહો દમુમ મસફુ હુન હલા લન તેયેબન બીસમીલ્લાહે અલ્લાહો અકબર.

---

*જાનવર જુબ્હ કરનેકી નેયતમેં જહાં હાજલ લીખકર જગા છોડદીહૈ વહાં અગર ગાયે હોતો 'બકરે,' ઔર અગર ઊંટ હોતો 'જમલે' ઔર ભેસ હોતો 'જામુસા' અગર બકરી હો તો 'ગનમા' ઔર મુરગી હો તો 'દુજાજા' ઔર હરન હો તો 'ઝબી નનતા' ઔર કોઇ પરીંદા હોવે, તો 'તયરે' પરહે. ઔર વહાંસે બાકીકી નેયત તમામ કરે. ઔર જુબ્હ કરે.

ફાતેહા હજરત રસુલલ્લાહકે નામકી

અલફાતેહા ઈલા જનાબે હદરતે સૈયેદના વ સનદેના વ નબીએના વ હબીબેના વ શફીએના મોહમ મદીર રસુ લીલ્લાહે સલ લલ્લાહો અલેહે વ અલા આલીહી વ અસહા બીહી વ સલ્લમ વ અરવાહે અવલાદ રસુલીલ્લાહે વ અજવાજે રસુલીલ્લાહે વ અસહાબે રસુલીલ્લાહે વ અનસારે રસુલીલ્લાહે વ અસહારે રસુલીલ્લાહે વ મન આ મના બીહી વ અહી-બ્બાએહી વ ખુલફાએહી સલ લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ વલ મોહાજેરીના વ ખમ સતીત તૈયબીના વત તાહેરીના વલ ખુલફાઇર, રાશેદીનલ મહદી ઇના વ ઇલા અરવાહીત તાબે-ઇના વ ત બ ઇત તાબેઇના વલ ઉલમાઇલ મુજ ત હે દાના વસ સુ લ હાએ વશ શોહદાએ વજ જોહદાએ વલ ફુકરાએ વલ ગુરબાએ મીનલ અરબે વલ અજમ મીન ઉમ્મતે મોહમ મદીન સલ લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ ફાતેહા

ફાતેહા હજરત પીરકે નામકી.

અલ ફાતેહા ઇલા રૂહે હદરતે ગવસીસ સમદાની કુતબે રબ્બાની મહબુબે સુબહાની સુલતાનીલ આરેફીના સૈયેદના વ મવલાનશ શયખે મોહ ઇદદીને સૈયેદના અબદીલ કાદે-રીલ જીલાની કદ દ સલ્લાહો સીર રહુલ અજીજ શયઉન

લીલ્લાહે અલ ફાતેહા.

કુલ અવલીઆકે નામકી ફાતેહા

ઇલા અરવાહે ફીદ વતીલ વાસેલીના વ જુબ દતીલ આરેફીના જમીએ અવલીયા અલ્લાહે રહેમા હુમુલ્લાહો તઆલા શેયુન લીલ્લાહ ફાતેહા.

તમામ હકદારોંકે નામકી ફાતેહા

અલફાતેહા ઇલા અરવાહે વાલેદીના વ વાલેદીકુમ વલે ઉસતાજીના વલે ઉસતાજીકુમ વલે આબાએના વલે આબાએકુમ વલે અજદાદેના વલે અજદાદેકુમ વલે ઉમ-મહાતેના વલે ઉમમહાતેકુમ વલે અમવાતેના વ અમવા-તેકુમ વ અમવાતે જમીઇલ મુસ્લેમીના વલ મુસ્લેમાતે વલ મોમેનીના વલ મોમેનાતે અલ અહયાયે મીનહુમ વલ અમવાત ફીલ બરરે વલ બહરે વલે જમીએ ઉમમતે મોહમ મદીન સલ લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ કુલ્લે કાફ્ફતે અહ-લીલ ઇસલામે મીમ મશારેકીલ અરદે વ મગારેબેહા ગફ રલ્લાહો લહુમુલ જનનાહ અલફાતેહા.

[ઉપર ફાતેહા લીખેહેં, ઉનમેંસે કોઇભી ફાતેહા

પરહે, બાદ સુરે અલ્હમ્દ એકબાર ઓર કુલહોવલ્લાહ તીન બાર પરહકે, યેહ દુઆ પરહે.] અલ્લા હુમ્મા સલ્લે અલા મોહમ્મદીવં વ અલા આલે મોહમ્મદીવં વબારેક વ સલ્લેમ સુબહા ના રબ્બેકા રબ્બીલ ઇજ્જતે અમ્મા યસેફુન વ સલામુન અલલ મુરસલીના વલ હમ્દો લીલ્લાહે રબ્બીલ આલ મીન બે રહ મતેકા યા અર હમર રાહમીન.

યેહ દુઆ હર ફરજ નમાજકે બાદ પરહે

અલ્લા હુમ્મા અન તસ સલામ વ મીન કસ સલામ વ ઇલયકા• યરજે ઉસ સલામ હૈયેના રબ્બના બાસસલામ વ અદ ખેલના દારસ સલામ તબા રકતા. રબ્બના વ તઆલયતા યા જલ જલાલે વલ ઇકિરામ બે રહ મતેકા યા અર હમર રાહેમીન. ..

દુઆ

અલ્લા હુમ્મા રબ્બના આતેના ફીદ દુનયા હસન તવં વફીલ આખેરતે હસન તવં વકેના અજાબન નાર વકેના અજાબલ કબરે વકેનાઅજાબલ હશરે વકેના અજાબલ ફકરે વકેના અજાબદ દેન

બેહુર મતે જદ દીન હસને વન હુસયને વકેના અજાબસ આખેરતે વહુ શોરના માઅલ અબરાર બે રહ મતેકા યા અર હુમર રાહેમીન.

દુઆ

યા ઇલાહી ક્યા કહું મેં હાલે જાર;
હું ગુનાહોંસે નીહાયત શર્મસાર. ૧
કામ નેકીકા નહીં મુઝસે હુવા;
ગર્ક ઇસયાંમે રહા સુબ્હો મસા. ૨
તેરે દર પર સીજદેમેં રખ્ખાહે સર;
છોડ ઇસ દરકો ભલા જાઉં કીધર. ૩
ક્યું ન બખશીશકા રહું ઉમેદવાર;
મેં ગુનાહગાર ઓર તુ આમુર્જગાર. ૪
તુને અપને ફજલસે અય કીરદેગાર;
મુઝકો દુનયામેં કીયાહે બા વીકાર. ૫
ઇસલીયે યેહ હે દુઆ શામો પગાહ;
રખ હમેશા ફજલકી મુઝપર નીગાહ. ૬
જબકે રોજે વાપસીકા હો જુહુર;
સાથ ઇમાનકે મેં જાઉં અય ગફુર. ૭

હશ્રમેં જબ ખલ્કહો અંદાહગીં;
મુઝકો બખશાવેં શફીઉલ મુજનબીં. ૮

દુઆ

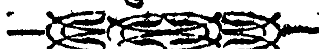
મોમીનો આજત્તે ઇલતીજાકે સાથ;
અબ દુઆકે લીએ ઉઠાઓ હાથ. ૧
અય ખુદા સદકા કીબ્રીયાઇ કા;
સદકા ઉસ નુરે મુસ્તફાઇકા. ૨
સીધા રસ્તે ચલાઇયો હમકો;
પેચો ખમસે બચાઇયો હમકો. ૩
મરતે દમ ગેબસે મદદ કીજો;
સાથ ઇમાનકે ઉઠા લીજો. ૪
જબ દમે વાપસીંહો યા અલ્લાહ;
લબપે હો લાઇલાહા ઇલ લલ્લાહ. ૫
કીનાયો મોમીનોકે સીનેસે;
સીના હોજાએ પાક કીનેસે. ૬
સબકો એક રાહે હક દીખા યારબ;
દુરહો ઇખતીલાફે મેજા સબ. ૭
દીનકો દીને અહમદી કુદાસ;

રો તરીકા મોહકમ બહી કલમ. ૮
અય ખુદા તુ સમીઓ મુજીબ;
બે મુરાદોંકી કર મુરાદ નસીબ. ૯
ન રહે કોઇ ખસ્તા દીલ ગમગીન;
સબકી પુરીહો મુરાદ આમીન. ૧૦

દુઆ

અહદા સામેઉલ મુના જાતી;
સમદા કાફીઉલ મોહીમ માતી. ૧
જેરો બાલા નમી તવાનમ ગુફત;
ખાલેકુલ અરજે વસ સમાવાતી. ૨
હાજતે ખીશ અજ તો મી ખાહમ;
જાંકે કાઝીએ જુમલે હાજાતી. ૩
હેચ પોશીદા અજ તો પીનહા નેસ્ત;
આલમુ સ સીરરે વલ ખુફીયાતી. ૪
યુક ફજલે તોકે તવાનમ ગુફત;
હાજીજા ફી જમીએ હાલાતી. ૫

દુઆ

ઇલાહી તલબ હમ કરે સબ ગરીબ;
કે રોજોંકી બરકતસે જન્નત નસીબ. ૧
કે દીખલાદે જન્નતમેં દીદારકો;
હોવે તાજગી સબ દીલો જાનકો. ૨
જો બરકત તરાવીહ બખશ સબ ગુનાહ;
રખ ઉમ્મત મોહંમદકો તેરી પનાહ. ૩
કરમ કર હમોપર અય સાહેબ કરમ;
કે રોજોંકી બરકતસે કર દીલ નરમ. ૪
દે તવફીક તુ હર મુસલમાનકો;
કે ઇજ્જત દેવે માહે રમઝાનકો. ૫
રજો ક્યાહે બેહતર મહીના તમામ;
કીયા જીસમેં નાજેલ ખુદાને કલામ. ૬

[ઉપર જો નઝમમેં દુઆએં લીખી હુઇ હે, વોહ નમાજકે બાદ જો પાદશે પરહે; ઓર ઉસકે બાદ યેહ પરહે.]
૧ સલ અલ્લાહો તઆલા અલા ખયરે ખલકીહી વ નુરે અરશીહી મોહમ્મદ મદીન વ આલીહી વ અસહાબીહી અજમઇન બે રહમતેકા યા અર હમર રાહેમીન.

——

બયાન ગુનાહે સગીરા વ કબીરાકા.

મુસલમાનો અબ ગોશે દીલસે સુના ચાહીએ, કે જયસે અરકાન ઈસલામકે બજાલાને ફરઝ હેં, ગુનાહોંસે દુર રહેનાભી ફરઝ હે. ગુનાહ બાઝે કબીરા યાને બડે, ઉનકે કરનેસે અઝાબ હોગા, અગર તોબા નકરે; ઓર બાઝે સગીરા હેં, ઉનકે કરનેસેભી અઝાબ હોગા, પર થોડા અબ ગુનાહે કબીરાકા બયાન કરતાહું– શીર્ક ખુદાસે કરના, યતીમોંકા માલ ખાના, કીસી અવરતકો ઝુઠી તોહમત ઝીનાકી કરની, દો ચંદ કાફીરોંકે જંગસે ભાગના, શરાબ પીના ઝુલ્મ નાહક કરના, કીસીકો પીછે બદીસે યાદ કરના, કીસીકે હકમે ગુમાને બદ કરના, અપને તઈં ઔરોંસે અછછા જાનના, ખુદાસે ખવફ ન કરના, હમસાઓકો જોરૂ બેટીપર નઝરે બદ કરના, ખુદાકી રહમતસે નાઉમેદ હોના, કીસીસે વાએદા કરકે વફા નકરના, કીસીકી અમાનતમેં ખીઆનત કરના ખુદાકા ફરઝ તરક કરના, કુરઆને શરીફ પરહકે ભુલ જાના, શહાદત હકકી છુપાના, શહાદત ઝુઠી દેના, જુઠ બોલના, ખુસુસ કસમ ઝુઠી ખાના, જીસસે કીસીકા માલ યા જાન યા હુરમત જાતી રહે, કુરાન ખુદાકે નામકે દીવા

ઓર કીસીકી ખાના, ઓર બીજહ કીસીકો સીવા જુલમ કરના, જુમઅકી નમાજ તરક કરના, હમેશા જમાઅત તરક કરના, મુસલમાનોકો કાફર કેહના, કીસીકા ગીબત સુનના, ચોરી કરના, સવદા લેતે દેતે કમ તોલના, ઝાલેમોં કી ખુશામદ કરના, બ્યાજ ખાના, કઝીયા નાહક ફેસલ કરના મોલ ચુકાકે પીછે જબરદસ્તીસે કમ દેના, લડકોંસે બુરા કામ કરના, હયેઝકી હાલતમેં અપની જોરૂ યા બાંદીસે સોહબત કરના, અનાજકી ગીરાનીસે ખુશી હોના, કીસી ઔર અવરતકે પાસ ખીલવતમેં બેઠના, જાનવરોંસે જમાઅ કરના, જુવા ખેલના, કાફરોંકી રસમેં પસંદ કરના, નજુ-મીકી બાતોંકો સચ્ચા જાનના, દાવા અપની ઇબાદત યા તકવાકા કરના; મુરદેપર પીટના પુકારકે રોના, ખાનેકો બુરા કેહના, નાચ દેખના, રાગ બાજોંસે સુનના, ઇબાદત લોગોંકે દીખાનેકો કરના, કીસીકે ઘરમેં બેઇજાજત ચલેજાના, કીસીસે મસખરી કરકે બેકુરમત કરના, ગુનાહ ઉનકે સોવા ઔર બહોત હેં. ગરઝ સબ ગુનાહોંસે દુર રહે, ઔર તોબા કરતા રહે. હદીસે શરીફમેં આ.યાહે, કે મુસલમાન વોહ શખ્સહે, કે જીસકી જબાનસે ઔર હાથસે કીસીકો ઇજા નહો. ઇનસાનકો લાજીમ હે ઔર લાયક યું હે, કે અપને તઇં લેહાઝ કરકે સબસે બુરા આપકો જાને; ઔર કીસીકો બુરા નજાને, ઔર

ક કીસીકા એબ તલાસ નકરે. મગર બગેર તલાશકે અગર એબ કીસીકા માલુમ હોજાએ, તો નરમીસે ઉસે નસીહત કરે, લેકીન ફઝીહત નકરે. ઔર રૂસવા નકરે હકતઆલા સબકો અમલકી તવફીક દે. ·આમીન.

મદહે પયંબર

હદનસે મેરે નામે પાક જબ નીકલા મોહમ મદકા;
હરએકજા શોરથા સલ્લુ અલેહે વઆલે અમજદકા ૧
બરાહે જોરા ઉસકે સીનેમેં હુઆ મોહમ મદકા;
કોહી ઇનસાં ઉડાતાહે મઝા નાતે મોમજ જદકા. ૨
વીસાએ રહમતુલ લીલ આલમીમેં દીહે જાં મેંને;
તુઝુલે રહમતે બારી નીશાંહે મેરી મંર કદકા. ૩
વોહુ જાએ ખુલ્દહે લા ઇન્તેહુા તુવા અરઝ ઉસકા;
એક અદના બાગચાહે મીલ્કે મદદાહુંકી સર હદકા. ૪
યેહુ મસ્કન ઔર વોહ મંઝીલહે મહુમુએ ઇલાહીકી;
દીલે આશેકકે આગે ક્યાહે રૂતબા અરશે અમજદકા. ૫
કદીમ અદયાને આલમ હોગયે સબ મુનહદમ યકસર;
બજા ઉસ્વકત ડંકા આપકે દીને મુજજ જદકા. ૬

કરોગે દુશ્મનાને દીંકિ અપના કરલીયા શાહને;
તઆલલ્લાહ ક્યાથા હોસલા શખ્સી મુજર રદકા. ૭
જમીંતોં ઉનકી તશરીફ આવરીસે હોગઇ રવશન;
ફલકપરભી ઝહુરાહે કદુમે શાહે સર મદકા. ૮
નીકાલું હોસલા 'સાદિર' કહાંતક નાતે વાલામેં
દફીનાહે મેરા દીલ હસરતો અરમાને બેહદકા. ૯

મદહે શફીઉલ મુઝનબીન

લબપે જબ આયા નામે મોહંમદ સલ લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ;
હકને કહા યેહ કલમએ અમજ્જદ સલ લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ. ૧
નામે ખુદા જો દીલમેહે અપને તાલેમે ઇશ્કે જાતે મોહંમદ;
ઉસકુહે યેહ ગંજીનએ સરમદ સલ લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ. ૨
હઝરતકી મેઅરાજકા શબથા ચર્ખે રે શોરે મલક આપસમેં;
કહતેથે સુનકર મુઝદએ આમદ સલ લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ. ૩
વસ્લે ખુદાહે તકીઆ જીસકા ખાક અદનાહે જીસકી કુરસી,
અરશે બરીં હે જીસકી મસનદ સલ લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ. ૪
તુઝકો જો શોકે ફના ફીલ્લાહ હે પેહલે ફનાફીલ હઝરત હોજા;
દીલમે હમેશા પરહાકર બેહદ સલ લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ. ૫
ખલ્કે ખુદા કેહતીહે જીસકો આલમમેં કુરઆને નાતેક;

હૈ વોહ મુકદ્દસ રૂએ અહમદ સલ લલાહો અલેહે વસલ્લમ. ૬
શુક્રકી જારૂ 'સાહેર' હરદમ કવલે ખુદાપર અપના અમલહે;
વીરદ જબાંહે નામે મોહંમદ સલ લલાહો અલેહે વસલ્લમ. ૭

ગઝલે નાઅત

હીદાયતકી દો આલમકો હીદાયત હોતો અયસીહો;
રીસાલત હોતો અયસીહો નબુવ્વત હોતો અયસીહો. ૧
બુરરાકે બર્ક જવલાન દમમેં પહોંચા અરશે આઝમ પર;
જો તેઝી હોતો અયસીહો જો સુરઅત હોતો અયસીહો. ૨
વતનસે મેં જો નીકલા રાહ સીધી લી મદીનેકી;
જો સવદા હોતો અયસીહો જો વહશત હોતો અયસીહો ૩
અલીને એકહી હમલેમેં તોડા બાબે ખયબરકો;
જો કુવ્વત હોતો અયસીહો જો તાકત હોતો અયસીહો. ૪
સદાકી અશાહુદા અનના મોહંમદ સગરેજોંકી;
સદાકત હોતો અયસીહો શહાદત હોતો અયસીહો. ૫
જમાલે પાક દીખલાયા નીગાહે લુત્ફસે દેખા;
તવજજહ હોતો અયસીહો ઇનાયત હોતો અયસીહો ૬
જો તસવીર આપકી ખેંચી કહા નકકાશે કુદરતને;
જો નકશા હોતો અયસીહો જો સુરત હોતો અયસીહો. ૭

શબે મેરાજ બખશા ઉમ્મતે આસીકો ખાલેકને;
શફાઅત હોતી અયસીહો જો રહમત હોતી અયસીહો. ૮
'કલીમ' ખુશ બયાં કયા ખુશ કલામીહે જઝા કહના;
મઝામીન હોતે અયસેહો તબીઅત હોતી અયસીહો. ૯

મદહે પયંબર

નાતે અહમદમેં કહું કયા મેરા રૂતબા કયાહે;
વસ્ફ ખાલેકહી જો ફરમાએ તો બંદા કયાહે. ૧

આગે ખુરશીદ જહાંતાબકે જરરા કયા ;
હુસ્ને યુસફભી તેરે સામને રૂતબા કયાહે. ૨
બંદએ હકકું ગુલામે શહે લવલાક હું મેં;
પુછોતો મુઝકો નકીરેન ને સમઝા કયાહે. ૩

ઝાંક કર જાલયોંકો પુછુંગા હુ ગામે સલામ;
અય દીલો દીદા કહો ઔર તમન્ના કયાહે. ૪
શબે મેરાજમેં ખાલેકને યેહ હજરતસે કહા;
આ મેરે સામને મહબુબસે પરદા કયાહે ૫
સબ થીમટ જાતેહેં કેહતાહું જો મોહમદ કોઈ;
ઔર ઇસ નામસે બરહકર કોઈ મીઠા કયાહે. ૬

ઉસને યકબાર મેંહદીકી ઉબારત કરલી;
ફીર ઉસી રોઝએ રીઝવાંકી તમન્ના કયાહે. ૭
તુરપર હજરતે મુસાફિર ગીરે ગશ ખાકર;
જુલમતએ ચાર પુકારા અલી દેખા કયાહે. ૮
મેં તો ઇસ જજ બએ ઉલ્ફતકા અસર જબ જાનું;
ખુદ નબી મુઝસે કહે તેરી તમન્ના કયાહે. ૯
જુલમતએ નુરે નબીસે મેરી સગરી હોજાએ;
મલેકુલ મોતસે કેહદો કે તકાઝા કયાહે. ૧૦
ચમને નાઅતમેં કુછ ગુગમે સરાઇ કરલો;
હમસફીરો દમે ફાનીકા ભરોસા કયાહે. ૧૧
શાફએ રોજે જઝાકા હું મેં મોહસીકી મદદાહ;
ગો ગુનાહગાર હું લેકીન મુઝે પરવા કયાહે. ૧૨
હમકો વાએઝ નમુના ઉસકે બેહીશતો દોજખ;
હમ ગુલામાને નબીહેં હમેં કેહતા કયાહે. ૧૩
યહી કેહતાહે દીલે ખસતએ 'રીસાલતીન' હરદમ;
ઉડ ચલ અબ સુએ અરબ હીંદમેં બયઠા કયાહે. ૧૪

કસીદએ નાઅત

જબ દીલસે નામે પાક મોહંમદ નીકલ ગયા;

ઇનસાન ગીરતે ગીરતે જમીનપર સંભલ ગયા. ૧
બરકતસે નામે પાક હબીબુલ્લાહકે;
આયા પહાડભી મેરે આગે તો ટલ ગયા. ૨
રૌને જઝામેં નારે શફાઅતસે દેખલો;
કાહે ગીરાં ગુનાહોંકા એક પલમેં જલ ગયા. ૩
જુઝ સબરો શુક્ર ઓર ન નીકલા ઝબાનસે હર્ફ;
ખંજર ગલે હુસેનપે જીસવકત ચલ ગયા. ૪
રોયા તમામ શબજો મેં ખાલેકકે ખવફસે;
દફતર મેરે ગુનાહકા પાનીમેં ગલ ગયા. ૫
કુછ હાલ અપની ઉમ્મતે આસીકા દેખીએ;
કયા હોગયા ઝમાનેમે કય રંગ બદલ ગયા. ૬
ઘડ઼ ઘર મુસાફેરાનાહે ઈસમે નહીં કયામ;
આયા જો કોઇ આજતો ફીર કોઇ કલ ગયા. ૭
પોંહચેગા વો વોહી મંઝીલે મકસદ પર અય 'ફરીદ';
રાહે ખુદામેં આનકે જો મરકે બલ ગયા. ૮

મુસદ્દસ

વસ્ફ રસુલમેં જો તબીઅત રવાં હુઇ;
અંબર ફીશાં જબાને કલમ દર દહાં હુઇ.

ખુરકે ખુતનસે સારફી ખુશબુ અયાં હુઈ;
નુર નબીએ પાકસ રવશન જહાં હુઈ.
કરરૂબીયોંમેં મદહે રસુલે જમાં હુઈ;
જારી સના રસુલકી દેખો કહાં હુઈ. ૧
સરદાર અંબીઆકે હૈં મહબુબે કીબરીઆ;
અહમદકા નામ લીખતેહી ખામેને ચેહ કહા,
લોહે જબીંપે શુકકે સીજદેમેં રખદીયા;
હમ એકસોકે હાલપે રબને કરમ કીયા.
બુલબુલકાભી ચમનમેં જબાં ગુલફીશાં હુઈ;
જારી સના રસુલકી દેખો કહાં હુઈ. ૨
કરરૂબીયોંમેં હુરોંકી આલમાનમે સના;
પરીઓંકી ઓર દેવોંમે જીનનોંમેં બરમલા.
બાગોંમે બુલબુલોંમેં ગુલોંમે સબા મસા;
મદ્દો સના હજારે નબીકાહે જા બજા.
ઓર બહરો બરમે મદહે નબી બે ગુમાં હુઈ;
જારી સના રસુલકી દેખો કહાં હુઈ. ૩
લવલાક જીસકી શાન હે ખાદીમ હે જીબ્રઇલ;
શામસો કમરસે નુર હુવા જીસકા બે અદીલ.
કવસરકા હોઝ હોગયા જીસકે લીએ સબીલ;
કુરઆનકે હર વરકસે મોહંમદી હે દલીલ.

આરશી ખુદાપે મદહે શહે લામકાં હુઇ;
જારી સના રસુલકી દેખો કહાં હુઇ. ૪
શક્કલ કમરકા મૌજેઆ કીસકા હુવાહે ગોર;
એ સાએ કીસ બશરકા હુવા કઃ કરેતો ગોર.
ખુશબુ બગાં ગુલતો પસીના ગુલાબ તોર;
રોજે અઝલસે તા બ અબદ હે નબીકા દોર.
ઉશાતરકી મુસમારકી ગોયા જબાં હુઈ;
જારી સના રસુલકી દેખો કહાં હુઇ. ૫
તેરી 'ગઝ રૂર' આઝમે ઇજ્જતભી હોગઇ;
મદહે રસુલ કરનેસે હુરમતભી હોગઈ.
દુનોકે રંજસે તુઝે રાહતભી હોગઇ;
વલ્લાહ સબસે ખુબ યેહ કીસમતભી હોગઇ.
શુક્રે ખુદાકે મદહે નબી હમસે યાં હુઇ;
જારી સના રસુલકી દેખો કહાં હુઈ. ૬

કસીદએ નાઅત

જીસ મુસલમાનકે ઘર મહફીલે મીલાદ નહો;
વોહ હમેશા રહે વેરાં કભી આબાદ નહો. ૧
માયલે નાઅત અગર જહને ખુદાદાદ નહો;

હુશ્ન તક બઝમે ફસાહત કભી આબાદ નહો. ૨
ક્યોંકે સહેરાએ મદીના અગર ઈસ્તાદ નહો;
કભી બુલબુલકો ગુલાસ્તાંકા સબક યાદ નહો. ૩
ખંદાહે ગુલ છપેસે કેહતાહે ચમનમેં બુલબુલ;
વોહ લબે જખ્મકી મેરે કહીં ફરીયાદ નહો. ૪
કુચએ ગેસુએ સરવરસે સદા આતાહિ;
જો હવા ખાહ હો મેરા કભી બરબાદ નહો. ૫
ગુલજો મહેરાગમેં બોલે મલક દેખોતો;
કીસી બેહજુરે મદીનેકી યેહ ફરીયાદ નહો. ૬
ઝાહેદા છકરે ખુદા કામ કહો આતાહે;
દીલમેં મહબુબે ઈલાહીકી અગર યાદ નહો.. ૭
ચલ મદીનેકાહે ખાક ઉડાતા ફીરતા;
બે ખીરદ હોશમેં આ મુફતમેં બરબાદ નહો. ૮
તુઝકો દાવાહે કે ખેંચેગા નબીકી તસવીર;
ઈતના ગુસતાખ બસ એ ખામએ બેહજાદ નહો. ૯
કેદ ઉલફતકા હો કમરીકી તરેહકી પાબંદ;
સર્વકી તરેહસે ઈસ બાગમેં આજાદ નહો. ૧૦
કેદ ઉલફતહીમેં હઝરતકે મેરા દમ નીકલે;
ખતમ અલાહ કરે અરસએ મીઆદ નહો. ૧૧
હાફીઝોંકો જો ન સબધ હો તેરે ગેસુકા;

હુસ્ન તક સુરએ વલ સયસ ફલી યાદ નહો. ૧૨
આસમાં પર ન કલી અબ્રમેં બીજલી ચમકો;
અગર ઉંચા એ મેરા શોલએ ફરીયાદ નહો. ૧૩
હર તરફ કુફ્ફ અંધેરાભી છા જાએ;
તુ અગર રવશનીએ આલમેં ઇજાદ નહો. ૧૪
જલ્દ ચલીએ તરફે રોઝએ અકદસ 'રીઝવાં';
હીંદમેં આપકી મીટ્ટી કહીં બરબાદ નહો. ૧૫

રૂબાઇ

યા સાહેબુલ જમાલે વયા સૈયેદુલ બશર;
મીન વજહે કલ મુનીરો લકદ નવ વરૂલ કમર.
લાયુમ કેનીસ સનાઓ કમા કાના હક કહુ;
બાદ અજ ખુદા બુઝુર્ગ તુઇ કીસ્સા મુખ્તેસર.

રૂબાઇ

યા રબ જ ગુનાહે બેશ ખુદ મુનફેલમ;
વજ કવલે બદો ફેલે બદે ખુદ ખજલીમ.
ફેઝી બ દીલમ જ આલમે કુદસ બરેજ;
તા મહુવ શવદ ખ્યાલે ફાસેદ જ દીલમ.

દુઆઇ

મેં મોતેરીફહું કામમેં મેરે હે સબ ખતા;
માઝુર હું કે સહો બશારસે હુવા રવા.
ઇસલાહદે અગર તુ સમઝતાહે એબકો;
યા ઢાંપદે કે કોનહે બેએબ જુઝ ખુદા.

અલહમ્દો લીલ્લાહ કે યેહ રીસાલા 'હદીય તુલ મુસ્લેમીન યાને ઝુરૂરીયાતે દીન' તમામ હુવા ખુદાવંદ કરીમ કબુલ કરે, મકબુલે રસુલ કરે. જોકોઇ ઇસકો પરહે, વોહ ઇસ આસી પુર મઆસીકે હકમેં દુઆએ ખેર કરે. યા ઇલાહી તુફૈલસે તેરે હબીબકે, ઓર ઉસકી આલ ઓર અસહાબકે, તમામ મુસલમાનોંકો નેક તવફીક અતાકર, બહુરમતે સૈયેદુલ મુરસલીન વ ખાતેમન નબીઇન સલ લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ. આમીન. આમીન. યા રબ્બુલ આલમીન.

તમામ શુદ.

એમ. એસ. આલી.

"આ રાજાજી ... સ્ટાર ... પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ ... સુરત. મોટા મંદીર પાસે"